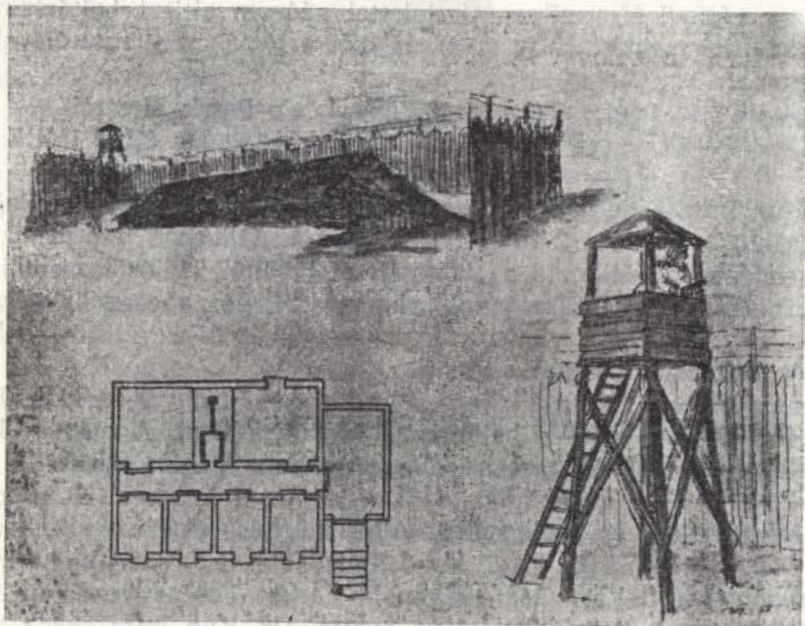

CSENDŐRNAP SZIBÉRIÁBAN

A farkasok üvöltése lassan lecsendesedett s a zuzmarás erdőben kezdett derengeni. A nap vörös lángpallosként jött fel a fák koronái fölé s áttört a háromszoros szögesdrót kerítésen, hogy ráragyogjon a hó alatt meglapuló barakjainkra.

Éppen olyan reggelnek mutatkozott ez is, mint a többi idegsorvasztó hideg nap. —

Mégis egy pár hadifogolyban valami belső erő mást mutatott. — Február 14-e volt a mai napon: Csendőrnapi.

A szűkös fogoly-reggeli után, — mely már hónapok óta csak dohos korpalevesből állott, — vásott egyenruhánkat magunkra öltve, álltunk a szánokkal a hadifogolytábor kapujához. — Hat hadifogoly volt egy-egy szánba fogva, amelynek húzóigája nem volt más, mint villanydrót. Ezen már nem is csodálkoztunk, — hiszen a drótok, a szögesdrótok országában éltünk éppen elég jó ideje.

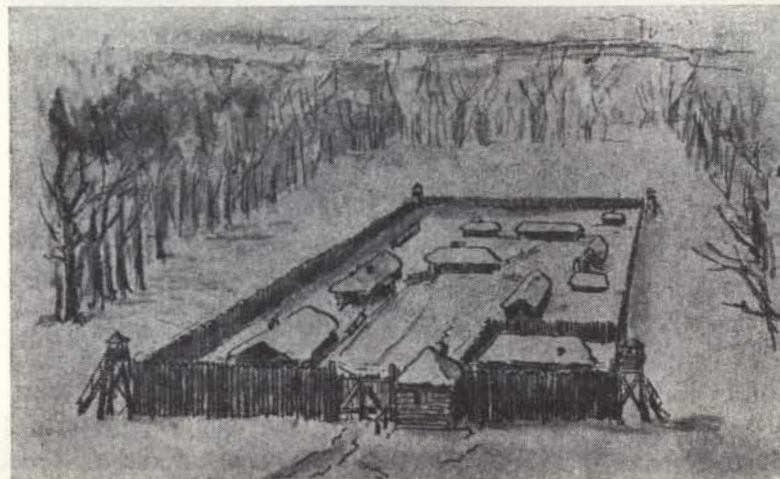
Kevés várakozás után a kutyaugatásszerű orosz vezényszavakra kinyílt a tábor kapuja s a subás, szőrcsizmás fegyveres őrség körülfogva bennünket, elindult a szán karaván.

Csizmáink alatt csikorgott a hó s a szél a sarki hideget csontjainkig fújta. Bajszainkra, szakállainkra hamarosan hatalmas jégcsapok fagytak s halántékainkon a haj összezsavarodott a kifújó párától.

Az első szánnak és embereinek volt a legnehezebb dolga, mert az utat

kellett törni a magas süppedő hóban. Így felváltva lettünk vezérszánhúzók.

A látvány lenyűgöző volt. Zuzmarás fák, hatalmas mennyiségű szüzi hó, mely a kisebb fenyőket földig húzta súlyával s a körülöttük uralgó nagy csend azt éreztetted velünk, hogy templomban vagyunk. — Igen, mi abban voltunk, az Űnisten hatalmas templomában és ünnepeltünk. Az én szánomban a húzók között hárman voltunk csendőrök. Két budai hős védő és jómagam. — Mi hárman jól tudtuk, hogy számunkra ünnepnap van, még akkor is, ha hámba fogva húzzuk az igát, mint valami rab-

szolgák — a Huszadik Század nagy dicsőségére. — Ma egy Testületnek, egy dicső és nemes múlttal rendelkező alakulatnak a születésnapját ünnepeljük titokban. Ma Csendőrnapi van!

...Lassan az erdei vágásokhoz értünk, ahol a nagy fatörzseket a szánokhoz kellett vállon kihordanunk. Sokszor bizony derékig belenyomott bennünket a hatalmas fatörzs súlya a mély hóba. De ma fel sem vettük. Valami láthatatlan Hatalom megsokszorozta erőnket.

Még ki sem fűjtük magunkat a rakodás után, máris ordították az orosz konvojok az indulás vezényszavát. — A drótok megfeszültek és az izmok munkába álltak. Megindult a hosszú karaván a tábor felé. — Az örök kaján, ördögi vigyora mellett, durva tréfákkal fűszerezve folytattuk komoly arccal utunkat. —

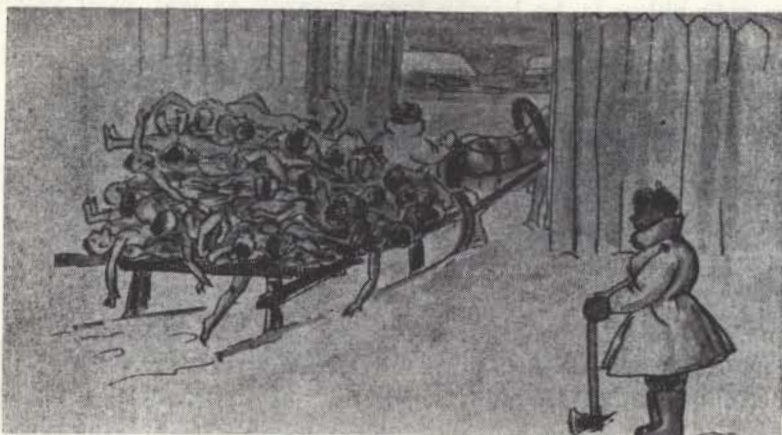
Belül ünnepeltünk. —

A csizmák alatti hó ropogása állandóan csak azt harsogta, ismételte, visszhangozta: — híven, becsülettel, vitézül...

...Háromszori fordulás után teljesen besötétedett s így, fáradtan, átfázva, végre barakjainkba térhettünk. A korpaleves elfogyasztása után, mint valaha az őskeresztyének a katakombákban, a dohos, vizes, sötét és hideg baraknak a végébe kezdtünk gyülekezni.

Mint apró szentjánosbogár, az egyik sarokban egy olajmécses világitott. Az asztal egy fehér kincstári takaróval volt leborítva, melynek piros-fehér-zöld csíkja adta meg az ünnepi díszet, az ünnepi külsőt, itt távol Keleten, az orosz föld mélyében. — Mögötte állott komolyan vitéz tábori lelkészünk, az igazi „csata pap”, akinek mellén ott sorakozott a Kardos Lovagkereszt, két kardos Signum, és két vaskereszt szalagja. —

Ünnepi istentiszteletre hívott össze bennünket Pista papunk. Szavai, melyek bár hideg párával voltak kísérve, annál melegebben ha-

tottak a hallgatók lelkébe s szívébe. Azt a dicső Testületet méltatta, amelynek tagjait azért kellett tüzzel-vassal pusztítaniuk a vörösöknek, mert abban és annak derék tagjaiban látták az elsőszámú ellenségeiket, hogy ördögi terveiket mielőbb keresztül vigyék Magyarországon.

Együtt hallgattuk izzó hazaszeretettől fűtött beszédét, — csendörök és honvédek. Ma mi magyarok mindnyájan ünnepeltünk csendben, szerényen a szovjetföld sötét pince barakjában, a vastag hótakaró alatt. — Tudtuk, hogy mit jelent ez a nap számunkra. Éreztük, hogy a honvéd és csendőr-eskü kötelez bennünket, bárhová és bármilyen körülmények közt is vessen a sors. Lebegjen előttünk soha el nem felejthető jelszavunk:

Híven, Becsülettel, Vitézül!

... Kint újra feltámadt a komisz sarki szél, mely az orgona-búgást jelképezte s az égen pedig megjelent a sarki fény, mely a dicsfényt adta az Égi Atya jóvoltából a világgá szóródott csendörök felé, akik már jeltelesen sírokból nyugodtak, vagy különböző börtönökben, hadifogoly táborokban sorvadoztak, vagy még otthon Magyarországon, mély megaláztatásban tengették életüket s azok felé, akik az Úristen kegyelméből szabad földön, rettegés nélkül gyűlhettek össze ezen a napon...

Igy ünnepeltünk, valahol Szibériában, február 14-én, a Csendőrnapon.

vitéz b. Tamáska Endre szds

IDEGEN KENYÉR

Bokor árnyékában pihenni leültem,
Szép búzakenyérből falatozni kezdtem.
Éhségem szüntetni nem tudta a kenyér,
Hiába volt búza s hiába volt fehér!

Puha volt, mint szivacs, kalácshoz hasonló,
Íze különös volt, nem szájamnak való.
Hej pedig de sokszor nem ettem egyebet,
Csak egy darab száraz, jó búza kenyeret.

Mi lehet az oka? Miért nem ízlik mostan,
Talán az a hiba, hogy belőle sok van?
Keresem, kutatom, nincs íze a sónak,
Vagy a búza nem jó, mit a földbe szórnak?

Ahogy tépelődök titkok megoldásán,
Megakad a szemem a bokor lombosátrán.
Madár fészket láttam az egyik ágszélen,
Bölcsőként ringatni puhán, lágyan szépen.

A fészek-bölcsőben piciny madár fiak,
Sárga pihetollú idegen madarak.
Sok madarat láttam, ismertem a fészket,
Ismertem az Alföld minden madár népét.

Nádi veréb, a fűrj, éneklő pacsirta,
Sármány, sárgarigó, vagy a csörgő szarka,
Ismerős madarak, erdőben, vagy réten,
De ezek a sárgák idegenek nékem.

Idegen a bokor, a fészek, a madár,
Idegen a búza, idegen a határ!
A kenyérnek íze azért oly idegen,
Mert én vándor vagyok, én nem itt születtem!

Bodó Antal örm.

Emlékezés az 1956-os napokra

A fák levelei sárgán hullottak és esténként már deres volt a határ. A levegőben mégis volt valami tavaszi fuvallat, amit nem lehetett megmagyarázni. Éreztük mindnyájan, hogy valami csodálatos dolognak kell történnie, mert a keserű pohár már csordultig telt.

Szívszorongva lestük a rádió híreket. — A csoda valóban megtörtént 1956. október 23-án felragyogott a bús magyar égen a szabadság csillaga.

... A fegyverek már ropogtak Budapest utcáin, de a kommunista kormány még tévovázott. Hős fiaink már ontották vérüket az utcák kövezetein. A futótűzként elterjedt hírek hallattára, szinte egy időben szökent talpra az egész ország. Egy volt mindenütt a cél, küzdeni a szabadságért a vörös terror ellen.

A szabadságharc előestéjén még egy abaúji kis faluban voltam. Az érkező hírek alapján már ott is egymás után hullottak az őszi sárba az öszszetört gyűlölt vörös ötágú csillagok. — Másnap a hajnali autóbusszal már a megye székhelyén voltam. Az előző esti nagy tüntető felvonulás mély nyomot hagyott a lakosság lelkében. Jóformán mindenki az utcán tartózkodott. — A Hunyadi és Széchenyi úton egy gombostűt nem lehetett leejteni az ott hullámzó tömegben. Lassan törtem át magamat s igyekeztem híreket szerezni, tájékozódni. — Az ÁVH-s egységek emberei, magukat eltorlaszolva, állig felfegyverkezve állottak készenlétben laktanyáikban.

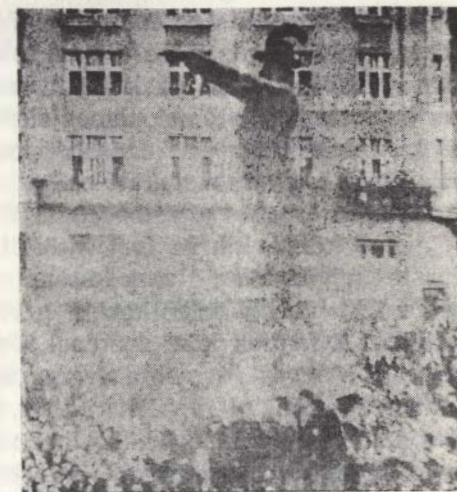
Csak a Búza tér sarkáig tudtam előrejutni s akkor az ÁVH-s laktanya ablakából, a fegyvertelen, békés tömegre eldördült a sortűz. — A tömeg egy pillanatra megtorpant. Az első hősi halottak vére festette pirosra az utca kockaköveit. — A sebesülteket igyekeztünk a szomszédos udvarokba becipelni. — A békés tüntetők egyszerre átváltoztak erre a nem várt orvtámadásra. Az áldozatok vérével megfestve a nemzetiszínű zászlókat, azokat magasra emelve, egy torokból felhangzott a kiáltás: Emberek! Menjünk fegyverért a laktanyába!

... Ez alatt az idő alatt, az én városomban sem tétlenkedtek. — A más-kor csendes kis város lakossága, de a környékről is sokan voltak talpon,

hogyan résztvegyenek a magyar szabadság újjászületésében. — Az események itt is filmszerű gyorsasággal peregtek. Az ÁVH-s kopók, családjaikkal együtt, gyáván elmenekültek még az éjszaka folyamán csehszlovák elvtársaikhoz.

Az ősi bolthajtásos vármegyeháza, — melynek hűvös falai még jól emlékeztek Kossuth Lajosra, úgy nézett ki, mint egy megbolygatott darázs-fészék. — A kommunista patkányok sorra eltűntek, oda, ahonnan annak idején előbújtak. A Forradalmi Tanács itt is megalakult. Intézkedéseit megkezdte. Az élet ezekben a történelmi napokban sem állhatott meg. — Egymásután jöttek a Nemzetörséghez jelentkezők.

A díszteremben ülésezett és intézkedett a Tanács fáradhatatlanul. — Most éppen annak egyik tagja emelkedett szólásra ismét. Az izgatott halk beszélgetés moraja egy kicsit alábbhagyott. Történelmi napokat élünk... Kezdte beszédét... Szabadságért harcol az egész ország és ebben a városban a mi kezünkbe helyezte az intézkedések komoly és felelősségtel-

jes feladatát a lakosság. — ... Intézkednünk kell városunk zökkenésmentes életéről. A Nemzetörség már megalakult, de szükség van a közbiztonság megőrzésére is... Erre, azt hiszem nem találunk alkalmasabb embereket, mint a régi Csendörség megbecsült, megbízható tagjait... Egy kis szünetet tartott, — majd így folytatta. A rangidős csendőr szedje össze embereit s a karhatalom már áll is városunkban.

... Szemeit végigjártatva a tömegen felemelte hangját s így fejezte be mondókáját: Éljen a Magyar Királyi Csendörség!

Halk moraj úszott végig a termen. — Az emberek egymásra tekintettek, — most már félelem nélkül, — felharsant a kiáltás: Éljenek a csendőrök!

1965. október 6.

Egy szabadságharcos csendőr

A Kanadai Szabadságlégió hírei

(Megjelent a nyugati magyar nemzeti sajtóban 1956. novemberében.)

A magyarországi felkelés első napjaiban mind Kanadában, mind szer-
te a világon tömegtüntetések voltak a Szovjetunió terrorja ellen s ahol
magyarok élnek, ezekkel egyidőben valami belső sugallatra önkéntes lé-
giók születtek a Haza megsegítésére és megmentésére.

Torontóban október 27-én alakult meg a „Legion for Freedom” szer-
vezőbizottsága, mely azonnal megkezdte a munkát és tárgyalásokat foly-
tatott a kanadai illetékes szervekkel a légió azonnali alkalmazása érde-
kében.

Néhány nap alatt sokszáz önkéntes jelentkezett, sokan még fegyvere-
ket is hoztak magukkal, sok vidéki munkáját feladta és Torontóba jött,
hogy készen álljon az indulásra. Feltűnő volt az azonnali cselekvés fon-
tosságának hangoztatása a nem magyarok körében. A légió 54 százalék-
ban „külföldi” volt. Ezek közül minden elismerést megérdemel a toron-
tói egyetem hallgatóinak tömegjelentkezése a budapesti egyetemisták irán-
ti szimpátia megnyilatkozásaképpen, ezek közül is az eszt hallgatók ki-
emelkedő testvéri magatartása.

De igen érdekes a szabadságlégió a statisztika tükrében. A sokszáz je-
lentkező közül, kik az ívet kitöltötték, 5 nő, köztük 3 kanadai vöröske-
resztes nővér. Vizsgálva a katonai múltat, 24 volt tisz, 18 tthts, 15 tisz-
tes és 30 honvéd jelentkezett, a többi még nem teljesített katonai szol-
gálatot. A fentiek közt szerepel 7 volt csendőrtiszt, 6 csendőr tthts és 1
rendőr. Magyar részről a legmagasabb rendfokozat alezredes (cső), je-
lentkezett két volt vezérkari tiszt, 8 százados, 5 főhadnagy, 2 hadnagy,
2 zászlós és 4 hadapród, 1 alhadnagy, 2 főtörm, 2 törm, 15 őrmester, 8
szakaszvezető, 5 tizedes, 2 őrzető. A jelentkezők zöme gyalogos, de
képviselő akad minden fegyvernemből: repülő, páncélgránátos, ejtőernyős
is stb. A különleges katonai képzettséget vizsgálva van hegyi csapatbeli,
partizánelhárító, harckocsivezető, hajdani szabadcsapatos, önkéntes finn-
országi szabadságharcos gárdista stb.

Örömmel tölti el a szemlélőt a nem magyarok statisztikája is. A tobor-
zó ívet 54 százalékban kanadaiak írták alá a toborzóirodában, 10 száza-
lékban lengyelek és németek, a többi megoszlik sorrendben skótok, esz-
tek, írek, amerikai indiánok, svédek, svájciak, ukránok, norvégek, szlo-
vákok, csehek, albánok, mexikóiak és pakisztániak közt. A nem magyarok
közt a legmagasabb elért rendfokozatot egy angol őrnagy viseli, 3 szá-
zados, 4 „Anders” hadseregbeli lengyel főhadnagy, 3 hadnagy szerepel
közöttük. A „külföldi” tiszthelyettesek közül igen sok a kanadai repülő
őrmester, de van páncélos, ejtőernyős, sőt haditengerész is!

A „Legion for Freedom” a Kanadai Magyarok Szövetségének égisze

és ellenőrzése alatt született és nem a KMSZ-en múlt, hogy azonnali al-
kalmazására nem kerülhetett sor. Kanada a világ első törvénytisztelő or-
szága, mely ilyen támogatást csak az Egyesült Nemzetek döntése után
adhat. Mégha akadt volna is oly magántársaság, mely viselte volna a mil-
liókra rugó költségeket (felszerelés, utazás, ellátás, hátramaradókról va-
ló gondoskodás, fegyverzet, utánpótlás, egészségügyi ellátás stb), a sza-
badságukat féltő Magyarországtól Nyugatra fekvő országok fegyveresen
törték volna le a nyugati önkéntesek özönlését. Sajnos, erre példa is akadt!
**Biztos híreink szerint a MHBK, MKCSBK és HM fegyveres egységeit rész-
ben feltartóztatta és internálta az osztrák határőrség. Jónéhánynak sike-
rült ennek ellenére a Dunántúlra bejutni és a felkelőkhöz csatlakozni.
Egyesek elérték Budapestet is! Azonban a nyugati szabadságharcosokat
is magával sodorta az időközben megindult menekültáradat és a felke-
lés leverése.**

Budapestről több helyi szabadságharcost azzal küldtek ki a Dunántúl-
ra, hogy keressék a kapcsolatot a nyugati szabadságharcosokkal, kik a
rádióhírek szerint útban vannak hazafelé.

A magyar szabadságharcnak nincs vége még. Érzésünk szerint csak
ezután kezdődik igazán, az elkerülhetetlen nagy világmérfőzősén. Nem
tudni még, hogy mit hoz a jövő és hogy dönt az Egyesült Nemzetek szer-
vezete. De érezzük, hogy a légiósok alkalmazásra kerülhetnek még, mint
az UNO rendőrerők tagjai, de sor kerülhet még mindenkire Hazánk vég-
ső felszabadítása idején.

A Kanadai Szabadságlégió megalakult és „lábhoz tett fegyverrel vár”.
A légió parancsnoksága szoros kapcsolatot tart az illetékes szervekkel
és senki se marad ki a jelentkezők közül, ha az idő elérkezik. Tudjuk,
nehéz kivárni ezt egy igazi harcosnak, ki tehetetlenül kénytelen szem-
lélni szülőhazája pusztulását a nyugati közömbösség mellett. Azonban
ne felejtjük: a türelmetlenség és tehetetlenség keserősége mellett lassan,
de biztosan örül az idő kereke, mely elhozza Magyarország felszabadu-
lását.

Együtt indul majd a kanadai önkéntes szabadságharcos és az újkana-
dás nemzetőr. A kis helyi patakok százezres folyamává fognak felduz-
zadni az országhatáron és életet visznek egy temetővé vált magárahá-
gyott ország földjére.

Szabadságharcosok! Addig is türelem! Mindenkit hívunk! Meghajtjuk
a Légión zászlaját hős nemzetünk otthoni helytállása előtt és üzenjük ha-
za a küzdők seregének: — „Nem rajtunk múlik, hogy nem lehetünk ve-
letek!” —

Toronto, 1956. november 27.

A szabadságlégió toborzóbizottsága nevében: y... y... százados

... (A kanadai Szabadságlégió az egész országban becslés szerint 5.000 főt tett ki. Csak 46 százalékban volt magyar, 54 százalékban kanadai, vagy más Kanadában élő nemzetiségből jelentkezett. 3 kanadai miniszter személyesen utazott a magyar határra és saját szemükkel látták az eseményeket. Kanada hozta elsőnek a magyar menekülteket államköltségen, összesen 38.000-t. A légió parancsnoka egy magyar tábornok volt, toborzótitestjei közt egy cső százados is szerepelt. A Kanadai Magyarok Szövetsége mindent elkövetett, hogy segítsen. Az első 40.000 dollár értékű gyógyszer és vérszállítmányt egy RCAF repülőgépen a kanadai kormány küldte Budapestre.)

„ELLENFORRADALMI ERŐK”

A nyár folyamán az Egyesült Államokból egy könyv érkezett címünkre. A könyvet 1957-ben Budapesten nyomták és az USA-ból egy névtelen bajtársunk juttatta el hozzánk. A könyv egy dokumentum, lent részleteket közlünk kommentár nélkül. Ez a kommunista kiadású könyv tökéletesen megvilágítja szerencsétlen gúzsbakötött nemzetünk akaratát a szabadságharc dicső napjaiban, bizonyítja csendőr szeretetét és mérhetetlen vágyódását a szabadság és az emberi élet felé. A könyvben szereplő neveket szó szerint hőzzük, a kommunisták nyomták, így mi ezzel a közléssel nem ártunk nekik. De beszéljen maga a könyv!

Az ellenforradalmi erők a magyar októberi eseményekben. III. kötet. Kiadja a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Tájékoztatási Hivatala. Budapest, 1957.

A vidéki „forradalmi bizottságok”.

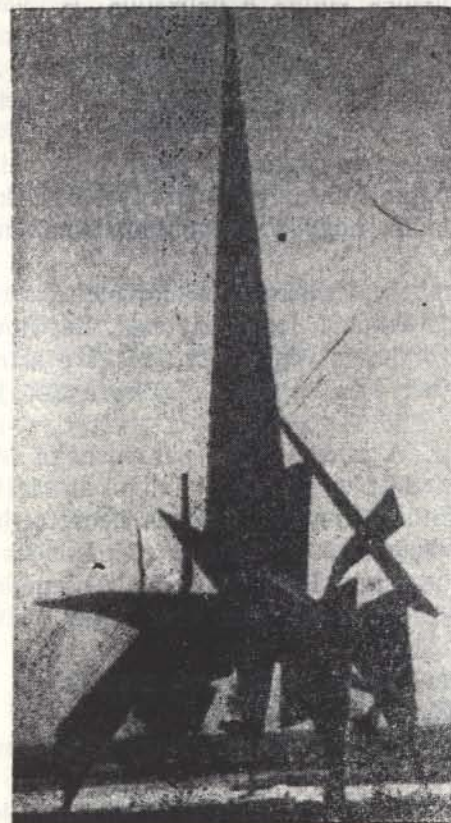
A budapesti események hírére a kizsákmányoló és egyéb reakciós elemek a falvakban és városokban is megmozdultak és követelőzve léptek fel a közéletben. A legtöbb helyen a demokrácia teljes felrugásával „forradalmi” bizottságokat „választottak”. A bizottságok tagjainak többsége és különösen a hangadók nem a lakosság túlnyomó részét kitevő dolgozó parasztok közül kerültek ki, hanem kulákok, volt csendőrök, horthyista katonatisztek és községi jegyzők és írók soraiból, akik szövetséget kötöttek a bűnöző elemekkel. Ezek a reakciós elemek a hozzájuk hasonlókból „nemzetőrséget” szerveztek és félelemben tartották a falvak és városok dolgozó népét.

Falvak s városok dolgozó népe megdöbbenéssel látta, hogy jól ismert ellenségei, a kulákok, csendőrök, horthyista főszolgabírók, katonatisztek és jegyzők kaparintják kezükbe a hatalmat.

A szovjetellenes demagógia nem bizonyult olyan hatásosnak falun, mint a városokban, mert a dolgozó parasztok tudták, hogy a Szovjet Had-

sereg támogatásával kapták meg az egykori nagybirtokosok földjét.

Borsod megye. Valamennyi községben előkerültek a volt földbirtokosok, kulákok, volt főjegyzők, csendőrök. Kisrozsványon Végh Sándor egykori csendőr volt a legfőbb hangadó. Boldogkőváralján „vitéz” Árvai Elemér, a járási munkástanács elnökhelyettese így ismertette életrajzát: — „A Horthy rendszer ludovikás tisztje vagyok. Többször voltam párt és népidemokrácia ellenes uszításért büntetve. Most előszedem 12 évvel ezelőt elrejtett fegyvereimet...”

Az Ontario tó végtelenbe vesző partján, a Budapest parkban örök időkre a magyar ifjúság hősi felkelését hirdeti ez a szabadságharcos emlékmű Torontóban. A kitörő tüzhányó és a lángok az ifjúság győzelmét mutatják ultramodern ábrázolásban a kommunizmus felett (A szobrot ifj. Tölgyesy Győző szobrászművész alkotta, néhai csendőr tábornokunk fia.)

Veszprém megye. Sümegi járás. A „forradalmi bizottságok”-ba volt horthyista katonatisztek, kulákok, nyilasok és volt csendőrök kerültek be. Kohánszky Béla volt horthyista vezérkari századosot bízták meg a „nemzetőrség” megszervezésével...

Dr. Mozsári József káptalanfai körzeti orvos, a község „forradalmi bizottságának” enőke az alábbi határozatot fogadta el:

1. A rendőrséget megbízhatatlansága miatt azonnal le kell fegyverezni és a karhatalmat volt csendőrökből kell megalakítani.

2. A kommunista vezetőket le kell tartóztatni, mert azok „teljesen megbízhatatlanok”.

3. A kommunistákat — szószerint idézve — „ki kell nyírni!”

Az ajkai iparmedencében az értekezleten volt nyilasok, csendőrök, fasiszták és hasonló elemek voltak a hangadók. A „választást” a huligánok vették a kezükbe és egy saját saájú szerinti „forradalmi tanácsot” választottak. Szájli Kálmán kulák kupec kijelentette: „A kommunistákra egyáltalán nincs szükség, az ő idejük már lejárt, pofáztak 12 év alatt elég, most mi jövünk!”

Delényi József irredenta és sovinszta beszédet mondott a Kossuth szobornál. Varga református lelkész gratulált Delényinek, csak azt kifogásolta, miért nem mondta, hogy a „kommunistáknak még az irmagját is ki kell irtani”.

Bács-Kiskun megyében, Kecskeméten követelték az ÁVH beosztottjainak és a kommunistáknak a letartóztatását. Ezt nov. 3-ig be is fejezték, a „nemzetőrség” hajtotta végre. Kivégzésükre azonban már nem került sor, mert november 4-én hajnali 4 órakor a Szovjet Hadsereg bevonult a városba.

Pest megye. Monor. A nemzetőrség parancsnoka Maróty János horthyista huszár százados lett. A politikai-bűnügyi alosztály vezetője Mátyás Ferenc volt csendőrfőtörzsőrmester. Mátyás beosztottja lett Wallner József volt csendőralhadnagy, kémelhárító tisztek Kovács Pál és Dávid Sándor volt csendőr őrmesterek, Bara Gábor volt csendőr hadnagy.

Érden a „nemzetőrség” tagjai közt volt Tatár József csendőrtiszthelyettes.

Tápiósüly községben Farkas Sándor volt csendőr stb. stb. került a „forradalmi bizottság” élére.

Dunabogdányban a „nemzetőrséget” Nagy Gy. Ferenc volt csendőrtiszthelyettes vezette.

Csongrád megyében Magyarcsanakon az éj folyamán ledöntötték a Szovjet Hősök síremlékét, bevették a pártszékház ablakait. Október 31-én a kommunistákat nyilvántartásba vették.

Zala megye. Zalaszentivánon a „forradalmi tanács” tagja volt Szőke József csendőr.

Zalaszentgróton Légrádi József volt csendőrhadnagy, Mindszenty unokaöccse vezette az ellenforradalmat. (Dr. Légrády Rezső fhdgy, néhai. Szerk. megj.) Telefonált Szombathelyre és Vasvárra, hogy tartóztassák le a kommunistákat. Október 26-án este ledöntötték a Szovjet Emlékművet.

A „forradalmi bizottság” elnöke Horváth Ferenc egykori Barankovics párti képviselő lett. Helyettesének Légrády József csendőrhadnagyot vá-

lasztották meg. A bizottság tagjai: „vitéz” Pataki Dezső volt hivatásos törzsőrmester, Molnár Ferenc volt nyilas pártszolgálatos, Kiss József csendőr, Molnár József, a volt celldömölki csendőrőrs parancsnoka.

Pacsán a „forradalmi bizottság” tagjai válogatott fasisztákból toborzódtak: Váraljai Ferenc és Köszber Lajos volt csendőr. A fasiszták összeállították a kivégzendők listáját. Amelven kommunisták és parasztok voltak.

Alibánfa—Petőhelyen Korpácsi György volt jezsuita szerzetes kijelentette, hogy majd ő bírálja el, kit akasszanak fel.

Letenyén a nemzetőrség parancsnoki tisztét Sasvári József csendőr látta el. Felhősi János volt csendőrtörzsőrmester lett a forradalmi tanács elnöke. Felhősi elkészítette a kommunisták névsorát, hangoztatva, hogy ezeket kivégzik. Segítőtársai voltak Kiss János és Sebestyén Lajos csendőrőrmesterek.

Szolnok megye. Jászberény. A nemzetőrség tagja volt Bartók Ferenc egykori csendőr, akinek felesége már kivasalta ura számára a régi csendőr egyenruhát.

Törökszentmiklóson a forradalmi munkástanács elnöke Gellérfi Lajos horthyista rendőrtörzsőrmester lett.

Kuncsorbán Dr. Szele László forradalmi tanácselnök állandó kapcsolatot tartott a volt csendőrökkel.

Tiszaigar községben Lovász Gerzson református lelkész irányította az eseményeket.

Békés megye. Gyulavár. A „forradalmi tanácselnöknek” „vitéz” Molnár Mihály horthyista őrnagyot tettek.

Battonyán a „forradalmi tanács” a következő „szabadságharcosokból” alakult: Lehóczi Andor volt főjegyző, Zoltai József volt főjegyző, Csozszor Miklós korábbi elítélt. Gruncsik János büntetett előéletű tanító, Gergely János csendőr, Windish Lajos horthyista főhadnagy, Dr. Jenei János tanár.

Mezőberényben Tőkei Ferenc vasutas szervezte meg a „forradalmi tanácsot”. Ott voltak köztük a volt csendőrök, Horthy-tisztek, büntetett előéletű egyének, kulákok és Mezőberény csirkefogói.

Domoszló községben a helyi reakciók tüntetést rendeztek. Polonkai Béla volt csendőrőrmester és három volt csendőr lefegyverezték a demokratikus rendőrséget és saját magukat kinevezték „nemzetőrségnek”.

Tolna megye. Számos községben a jelöltek így ajánlották magukat: „A kommunistáknak még az irmagját is ki kell irtani!” vagy: „Az elmúlt 12 év alatt 8 évet ültem!” vagy: „20 évig voltam csendőr!”

Az alakuló „nemzetőrség” élén volt horthyista tisztek, vagy csendőrök álltak. Bölcse községben pl. Kovács Balázs horthyista rendőr lett a parancsnok, tagjai pedig Végh József és Gere János egykori csendőrök.

Az események az ország különböző területein másképpen zajlottak le, de kétségtelen tény, hogy a jószándékú és becsületes emberek felismer-

ték a helyzetet és távortartották magukat a „forradalomtól”, elítélték a fehér terrorisák gaztetteit, sok helyen meg is akadályozták garázdálkodásukat. — (Szerk. megj. A könyv nem közöl helységneveket!)

A dokumentumból világosan kitűnik, hogy az ellenforradalom élén csaknem mindenütt a volt kizsákmányolók és cinkosaik, volt csendőrök, Horthy-tisztek állottak, akik együtt gyilkoltak, raboltak a falvak szeméjével, betörőkkel és rablógyilkosokkal.

A könyv végül egy kimutatást is közöl:

Kimutatás az ellenforradalom fogságában lévő személyek számáról: 2,929 fő, ebből 558 polgári személy.

A letartóztatottak egy részével már közölték halálos ítéletüket, melynek tömeges végrehajtását Budapesten november 6-ra tervezték. Ekkor rendezték volna meg a Vérmezőn az elesett ellenforradalmárok látványos temetését, melynek gyászbeszédét Mindszenty József akarta elmondani. A temetésnek provokációs jelleget akartak adni s utána nagyszabású véres terrorakcióra került volna sor. A letartóztatottakat a Szovjet csapatok szabadították ki.”

Azt hisszük, ennyi elég a könyvből kommentár nélkül, hogy az utálat és megvetés érzete kelljen urrá az olvasóban szerencsétlen hazánk második rombadöntői iránt. „Forradalom”-nak nevezik hatalomátvételüket, melyet küzdelem nélkül ajándékba kaptak a megszálló szovjet hadseregtől. „Ellenforradalmár”-oknak nevezik a hősi szabadságharcosokat, akik elszánt, hősi küzdelemmel kiverték a hatalmat a kommunista kormány és a megszálló szovjet hatalom kezéből.

Az ország rombadöntői egyszer már tanultak és tanulhatnak tovább. Mert jön a feltámadás elkerülhetetlenül. S a nemzet már egyszer ítél, tudja, kik az ellenségei és tudja azt is, kikre számíthat a felszabadulás után.

Aki ezt a könyvet, vagy ezt a kivonatot olvassa, világosan láthatja, hogy mi a kommunizmus, terrorra és hazugságokra épített képtelenség, mely egyszer el fog tűnni a történelem szemétdombján, híveiket pedig keleten és nyugaton egyformán elmebetegeknek és közveszélyes örültnak lehet kinyilvánítani, tehát elmeegógyintézetben a helyük.

A könyv nem teljes. A fentiekén kívül a nagy városokban és vidéken egyformán sok olyan helységnév kimaradt a kommunista listából, hol csendőr tiszti és legénységi bajtársaink kerültek a nép bizalmából felelősségteljes beosztásokba. Ezek ismertetésére is egyszer visszatérünk.

NOVEMBER 4.

A magyar nemzet 1956-os szabadságharcának mártírjai:

SZABÓ JÁNOS törzsőrmester a budapesti Széna-téren küzdő és több ezer főből álló szabadságharcos egységnek volt parancsnoka. A szovjet haderővel szemben legendába illő bátorsággal és hősiességgel harcoltak.

Ő volt a nagybajúszú Szabó bácsi, akiről senki se tudta, hogy csendőr volt azelőtt. A szabadságharcosok nagyon szerették, példátlan fegyver-**mezzséggel viseltettek iránta. Örök megszólítása volt: Szabó bácsi.**

Magyarországon ez volt a legnagyobb szabadságharcos egység. A rendre is vigyáztak. Ha valakit üzleti betörésen, vagy más bűncselekményen tettenértek, a helyszínen felkoncolták. Ők kezdték az ÁVH tagjainak összefogdosását, melyet Nagy-Budapest azonnal követett. A sokszor kitört népitélet az ÁVH tagjait agyonverte, zsebeikben talált pénzt szájukba tömte és lábaiknál fogva akasztotta fel őket. A szovjet hadsereg november 4-i árulása után is hetekig hőiesen harcoltak.

A hős Szabó bácsit, ki mindvégig helyén maradt és vezette egységét végül is elfogták, halálra ítélték és felakasztották.

Szabó János törm bajtársunk a szegedi V. Csendőrkerület egyik lovasőrsén szolgált. A szabadságharc kitörésekor Budapesten az állami lövön-
tatású szekérfuvarozó vállalat alkalmazásában állott, mint kocsis.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

DOMBRÁDI JÓZSEF főtözsőrmester a jánosházai közlekedési őrs parancsnoka volt. A háború után felesége szülőfalujába költöztek és Körösladányban földműveléssel foglalkozott.

A szabadságharc idején a körösladányi nemzetőr század egyik szakaszparancsnokává nevezték ki. (A körösladányi Forradalmi Bizottság elnöke és a nemzetőrség parancsnoka e sorok frója volt.)

Dombrádi bajtársunk az egyik napon egy személygépkocsit és annak polgári ruhás vezetőjét igazoltatta. Az igazoltatás során kitudódott, hogy az illető ÁVH alhadnagy és kocsiján Békéscsabáról Balmazújvárosba több magasrangú ÁVH-s tiszt családtagjait szállította, hogy azok szükség esetén a Szovjetunióba menekülhessenek. A kocsiban csőre töltött szovjet géppisztolyt és két tárat talált. A nemzetőr parancsnok utasítására a gépkocsit, fegyvert és löszert elkobozta, az ÁVH-s alhadnagyot elfogta és további eljárás céljából a békésmegyei forradalmi bizottságnak átadta.

A szabadságharc leverése után Dombrádi József bajtársunkat az ÁVH tagjai elfogták és halálra kínozták. Temetésén több ezren jelentek meg a községből. A temetési tömeget az állami gépállomás Hoffer vontatóival szétkergették, azonban a szertartást a temetőben Fehér Lajos esperes plébános a meghatódott tömeg jelenlétében zavartalanul elvégezte.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

Nyugaton, 1966. március 15.

VARGA ISTVÁN III. főtörm bajtársunk már szerencsésebb volt. Bár a felkelés leverése után a kommunisták elfogták, többször kegyetlenül megkínózták, de vasszervezete túlélte a szenvedéseket és 1964-ben sikerült az 1956-ban disszidált és Ausztráliában letelepedett leányához költözni. Varga főtörm-t a veszprémmegyei kommunista rendőrfőkapitányság

a következőkkel vádolta: — „Nevezett az ellenforradalom ideje alatt Balatonakarattyán a forradalmi tanács elnökévé választotta meg magát. Megalakította a nemzetőrséget, melynek parancsnoka volt. Mint ilyen, ellenőrzést tartott a környező községekben, több esetben házkutatást tartott és őrizetbevételeket eszközölt. November 4-e után a nemzetőrséget tüzelőállásba helyezte a községben és utasítást adott, hogy a szovjet csapatokra tüzet kell nyitni. Felderítőket küldött ki, hogy állapítsák meg, mit szállítanak a szovjet repülőgépek Szentkirályszabadjára és milyen erővel, mennyi létszámmal vannak a szovjet csapatok.”

A MKBCSK Vezetőség és az emigráns csendőrök tisztelegnek Varga István III. főtörzsőrmester bajtársunk előtt, ki 1956-ban is teljesítette kötelességét!

Kívánunk a szabad Nyugaton boldog, nyugodt életet!

Bálint Gábor bácsi

(Igaz történet az 1950-es évekből)

Két éve halt meg Gábor bácsi. Viharos múltja volt, mindig, mint meggyőződéses kommunistát ismerték, ezt ő büszkén meg is vallotta.

Az első világháború utáni összeomlás, mint hadifoglyot, Oroszországban érte. Hamarosan magas katonai rendfokozatot ért el a Szovjetunióban. Ő volt a cári vonat parancsnoka. Annak a vonatnak, mely az elfogott cárt és családját szállította.

A 30-as évek kezdetén a honvágy visszahozta Magyarországra. Kommunista múltja miatt igen sok kellemetlensége volt.

1945 után múltjára való tekintettel tiszteletbeli állást kapott. Ő lett a zalamegyei Kéményseprő Vállalat igazgatója.

1950 körül éltem a legnehezebb időket. Munkát nem kaptam sehol. Úgy nézett rám otthon minden munkalehetőség, mintha apagyilkos lettem volna.

Váratlanul a kéményseprőknél lehetőség kínálkozott. Gábor bácsi felvett. Két hét után behívott irodájába a következőkkel — „Kartárs, ön intelligens ember! Megérti a helyzetet, 1.000.000 forint kintlevőségünk van. A megye minden hónapban — mivel a törvény szerint elsődleges joga van — 52.000 forintot leemel a számlánkról. Közeledik az elseje és nincs miből fizetni a dolgozókat. A megye a pénzt elvitte!”

A magyar embernek egészséges természetet adott az Isten. Aki valamit csinál Gábor bácsi javára, annak „becsületesen” megfizet, ezt tudtam.

Nyakamba akasztottam a kormos táskát és elindultam a pénz után. Több esetben előfordult, hogy a párttitkárok „Elvtárs Úr”-nak szólítottak.

tak. Látták rajtam, hogy a kéményseprés nem igazi mesterségem. Ők is falusi magyarok voltak, sodródtak az árral. Ezt 1956 sok esetben bebizonyította.

Munkám nem áldott eredménnyel végződött. Ömlött a pénz a táskámba. Minden héten elszámolásra bementem Gábor bácsihoz.

Második héten meglepetéssel észleltem, hogy egy idős csendőr alhadnagy bajtársam lett az irodaszolga.

Pár hónap alatt a megye minden részén egymás után vette fel Gábor bácsi a csendőr bajtársakat, olyan munkára, ahol pénzkezelésről volt szó.

Negyedév után Gábor bácsi találkozót adott nekem egy vendéglőben. Már várt, az asztalon egy üveg bor két pohárral. Töltött. — „Szerbusz!” — mondta. Hát — „Szerbusz Gábor bácsi!”, válaszoltam.

Közben mesélt a Kolcsak-féle harcokról, Oroszországról, a vallásos és jámborlelkű muzsikokról. Majd a vállalat pénzügyi nehézségeiről. Kifejezte háláját, mivel most már soha sincs gond az elseji fizetésekkel.

Utána én kérdeztem: — „Tudod a múltamat, Gábor bácsi, mégis alkalmaztál. Miért?” — Rám nézett és őszintén felelt: — „Nagy hibát követtem el, hogy mikor igazgatóvá kineveztek, nem közületek alkalmaztam a pénzbeszedőket. Nem lett volna annyi sikkasztás és zavar! Higyjed el nekem, akkor volnék nyugodt, ha minden dolgozóm csendőr lenne!”

Nagy János őrm.

Egy csendőr főhadnagy kitüntetése Gödöllőn az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartásáért Signum Laudisszal 1944-ben

Találkozás az országúton ...

Havas esőt vágott arcomba a szél, amint szekéren haladtam Nagykanizsa felé. Varjak károgtak, ... kár ... kár. Az alvó határ a reménytelenség képét mutatta: betakarítatlan T.Sz.Cs. krumpliföldek, a kukorica táblákon még kint volt a termés ...

Az ismerős határ régi emlékeket ébresztett bennem: a nagykanizsai csendőrlaktanya élete, a szárnyparancsnok urunk, bajtársaim ... Ürsten, hová is szóródtak szét szegények? ...

A szekér a köves úton zörögve haladt, a kerekek fröccsenve dobták szét a gödrökben felgyülemlt hólevet ... Kanyarodott az út és már meszsziről megláttam az útkaparót, amint sáros kavicssal terfette az úttestet.

Szekerem közeledett és szemügyre vettem. Rongyos kabát, foltos tiszti csizmanadrág, régi honvéd lábtkeercs, foltos bakancs rajta.

Hajlott hát, beesett arc, de a szemek ... azok nagyon ismerősek!

Lelassítottam és tekintetünk találkozott. Emberi roncsot, fáradt csontvázat láttam magam előtt. De leheséges ez?

Megismert! Nagyot kiáltott: — Te vagy az Jancsi? — A hang az a régi mély hang volt. Rajtam erőt vett a meghatódottság. Nem tudtam szólni, de könnyektől csillogó szemeim megadták a választ. Szótlanul ölelt meg az örnagy úr!

Sokat nem beszélgettünk, egy ilyen véletlen találkozásnak esetleg következményei lehetnek volna. Csak gyors magántermészetű kérdések hangzottak el: egészség, család, megélhetés ...

Egy hét múlva lakásomon polgári ruhás ávó-s keresett és a kérdések özönét zúdította rám: „Maga beszélt Bertóthy örnaggyal? Hol? Mikor? Miért?” ...

Ismét pár nap telt el, majd beidéztek a rendőrségre, ahol újból kikérdeztek. Ez a rövid találkozás még sokáig volt megfigyeltetésem alapja, míg a környéken dolgoztam.

A rendőrség nyomása ellenére is találkoztam még több csendőr bajtárssal, gondolatainkat kicseréltük.

Aztán a nagykanizsai országúton hétről-hétre egy idős fejkendős csendőrédesanya ballagott végig azon az útszakaszon, hol az útkaparó dolgozott. Nem is ismerték egymást, sohase találkoztak. A néni még akkor is hősi halált halt törzsőrmester fiát gyászolta. De az ilyen sétáin mindig letett egy élelmiszeres kosarat az útkaparó lapos tarisznyája mellé. Senkinek sem tűnt fel, senki se tudta, hogy a néni által vitt kosarat csendőr bajtársak küldték, hajdani alárendeltek, Bertóthy m. kir. csendőr örnagynak!

Nagy János örn.

FEKETÉZŐK ...

A vagon egyik fülkéjében ketten ültünk. Középkorú pártjelvényes férfi és én. Utitársam kezében újság, én a tovasuhanó tájat néztem.

Egyik állomáson idősebb férfi szállt fel. Fülkénk ajtaján belépett, rögtön a pártjelvényesen akadt meg a szeme.

— Jó napot kívánok! Szabad itt egy hely? — kérdezte új utitársunk. A hang ismerős volt, mintha a múltból egy visszhang szólt volna meg. Igen, ő az! A szakaszparancsnokom, kinek keze alatt a próbaidőt töltöttem.

Leült, alaposan végignézett, kezeiben újságot tartott, de tekintete nem követte a sorokat. Láttam az emlékek közt keres.

Albertirsa körül járt a vonat. Ismerős táj, tavaszi olvadásban vadvizes vidék.

Lassan, vontatottan megindítottam a beszélgetést:

— Én elég ismerős vagyok Albertirsán. Szerettem mindig ezt a tanyavilágot.

— Igen?

— Sok itt a vízivad! Még kócsagot is lehetett látni!

Utitársamnak felcsillantak a szemei a kócsag szóra. Ez a „Kócsag” híres ló volt az albertirsai lovasörsön. Okos, hűséges állat, szolgálati lovam. Szürke paripa, szeretett a laktanyaudvarból kétlábón kimenni, de ezt csak virtusból tette.

Szakaszparancsnokom megismert.

Bent volt azonban a pártjelvényes.

Idős bajtársamnak szemei hamiskásan összehúzódtak, majd elkezdte dicsérni a T.Sz.Cs. földeket, gazdálkodásukat. Én rádupláztam. Szeretett Rákosi elvtársunk tar fejére minden szépet és jót elmondottam. Hiába, otthon fontos volt az „éberség”.

A vonat lassított, a pártjelvényes gyorsan szedelőzködni kezdett. Barátságosan hangos „Szabadság elvtársak”-at köszönt és leszállt.

Mi pedig a lidércnyomástól felszabadulva öleltük meg egymást.

Utunk célja mindkettőnknek egyforma volt. Tojást, csirkét, élelmet vásárolni és értékesíteni Budapesten.

Másnap megint együtt utaztunk Budapestre. Az én csomagomban 200 darab tojás feküdt. Hogyan visszük be mindezt? A kommunista fináncok követelik a beszerzési forrást. Sok az elkobzás.

Megnyugtattam bajtársamat, csak bízva rám!

Hitetlenül nézett rám, majd tágrameredtek a szemei.

— Te, te Jancsi, te párttag vagy? — kérdezte ijedten és csalódottan. Mert télikabátomon ott díszelgett a pártjelvény.

— Csak olyan, mint Zsiga bátyám! — feleltem.

Akkor vette észre, hogy az ő kabátján is ott díszelgett a MKP jelvénye. Nem vette észre, mikor a fogason lógó kabátjára tűztem a jelvényt.

Kellőképpen felfegyverezve cipeltük csomagjainkat a kijárat felé.

Egymás után állították félre külön vámkezelésre a csomagosokat. Nekünk a két „elvtársnak” külön tisztelgett a vámkezelő. Pár perc múlva már a villamoson ültünk, de már pártjelvény nélkül.

Nagy János örm.

ISTENI GONDVISELÉS

Nem vagyok bigott vallásos. Mindig tiszteltem és becsültem minden keresztény vallást. Esténként, a napi fáradtságos munka után ágyamba kerülve magam előtt látom kis falum templomát, fehér tornyával, bádog tetejével, fehér falaival... Felejthetetlen hangú harangja, a vasárnapi misék, az énekek emlékét az idő sem tudta elmosni bensőmben. Falun a vasárnapi mise hozzáért az emberekhez. Még a hitetlen is ott volt, mert senki se hiányozhatott a falu iratlan törvénye alapján.

A babonáknak nem voltam híve. Otthon a szállodákban csupán heccből kerestem a 13-as számút, de sehol sem találtam. 13-as számú házat se láttam sehol.

Ismertem embereket, kik amuletteket hordtak, ezeknek földöntúli erőt tulajdonítottak. Nevettem ezeken a babonákon és hóbortnak tartottam.

Vasárnaponként, ha közelben nem volt katolikus templom és a szolgálat engedte, református, vagy evangélikus Istentiszteleten is tudtam imádkozni, hol szintén „Megbűnhődte már e nép a múltat s jövődőt”, a Himnusz utolsó akkordjával fejeződött be a templomozás.

És nekem a háború után mégis volt egy talizmánom. Boldogult Édesanyámtól egyetlen emlék, szentképnek is nevezhetném, mert Kaszap István fényképe volt. Nálam volt a legnehezebb időkben, börtönben, a szenvedések és megpróbáltatások idején. Előfordult, hogy letartóztatásom után mindent elszedtek tőlem, de ez a kép, magam se tudom hogyan, de mindig nálam maradt.

A kép jelenlétével Édesanyám közellétét éreztem, ez megnyugtatót! Egyszer ismét börtönbe kerültem. Több napi kihallgatás után se tudtam, hogy mivel vádolnak. Egyszer ismét csikorgott a kulcs cellámon, ismét kihallgatásra vittek.

A szobában több asztal, mindegyiknél nő ült. A megpróbáltatások, álmatlan éjszakák után szinte vízióim lettek. Az az érzés fogott el, mint ha mindegyik asztalnál embernagyságú karvaly ülne... A fegyőr még lökött is egyet rajtam és ott álltam az egyik asztalnál.

Láttam, hogy itt reménytelen minden!

— Rakodjon ki mindent az asztalra, ami még magánál van! — ripako-

dott rám az egyenruhás nő. A hangra vízióimból magamhoz tértem.

Pizskos zsebkendő, már használhatatlan cigaretta csikkek, dohánypor...

— Magánál van még más is eldugva! Mindegyiknél van valami. Azonnal szedje elő! — parancsolta a némbér.

Az erélyes szavakra lyukas kabátzsebem mélyéről előhúztam és az asztalra tettem az ereklyét.

A nő kezébe vette, szétnyitotta, majd rámnézett. Szemeiben láttam a meghasonlott életet, fáradtságot, szomorúságot. Talán neki is volt egy áldott emlékü édesanyja, ki az oltár előtt hosszan és áhitattal tudott imádkozni...

Csendesen mondotta:

— Tegyen el mindent. — majd visszavittek cellámba.

Másnap a fegyőr újból nyitotta az ajtót:

— János, maga szabad! Szedjen mindent össze és jöjjön!

Rabtársaim megrettenve néztek össze. Eddig akinek az őt azt mondta „maga szabad”, azt a bitófához vitték.

Míg a fegyőr felvezetett, barátságosan közölte:

— Ilyen még nem volt! Az elvtársnő szinte könyörgött a főnök elvtársnak és sírt. Magát szabadon kell engedni, mert maga rendes ember. Talán beleszeretett magába!?

És mit mondott az ezredes elvtárs? — kérdeztem az őrtől.

— Jókedve volt, egy tollvonással kihúzta nevét és magát szabadláb-
ra helyezte! — válaszolta a fegyőr.

Kitárult a börtönajtó, ismét szabad ember lettem. Édesanyámra gondoltam, ki Kaszap István útján kiszabadított a kommunisták kezei közül. Sírva mentem az utcán s egyelőre azt se tudtam merre, ahol nem üldözik a csendört...

Nagy János örm.

EZREDES ÚR...

Hajlotthátú aggastyán arcképe előtttem. Gyűrött, rongyos kalapját kezében tartja. Szürkén, kopottan, beesett arccal áll szegényes lakása bejáratánál.

A kép két héttel halála előtt készült, lemhényi Gábor Péter ezredes úrról. Emléket rengeteget hagyott maga után. Vadászati elbeszéléseit, adomáit, tréfáit elmondani, ahhoz hosszú idő kellene. Szigorú katona, megértő bajtárs, igen jó előjáró volt. Ha hibák történtek a szolgálat alatt, először mindig az enyhítő körülményeket kereste. Valahol, Debrecen környékén nyugszik. Sírján egyszerű kopjafa: Itt nyugszik Gábor Péter, élt 78 évet felfrással.

Budapesten történt velem, kihallgatásra voltam rendelve az Ezredes Úr elé. Tudtam, hibát követtem el, így vártam a fejleményeket.

Ezredes Úr szokás szerint összehúzta sötét szemöldökét és megkérdezte:

— Nagy csendőr! Miért vonult be tegnap fél óras késéssel?

Ezredes Úr alázatosan jelentem, tegnapi napon szüleimnél vadász vendégek voltak. Mivel én ismerem otthon legjobban a zombékok rejtelmét, én kalauzoltam őket. Vendégeinknek igen jó hangulata volt, csak lassan jöttek utánam a mocsáron keresztül, így lekéstem a vonatról.

Jelentésemre, Ezredes Úr szája szélén megjelent egy alig észrevehető kis mosoly. Fél óra hosszat kérdezett. A kérdésekben a vadkacsa húzások, fácánok, őzek és minden vad szerepelt. Már éppen belekezdett saját élményeinek elbeszélésébe, midőn valahol deket harangoztak. Ezredes Úr látva, hogy a kihallgatás hosszúra nyúlt, „Kihallgatás oszloj”-t vezényelt.

Kassán szolgáltam, midőn egyik hajnalban a laktanya előtt autó állott meg. Az autó tetején, a csomagtartón, egy csodálatosan szép, elejtett szarvasbika volt felerősítve. Az autóból az Ezredes Úr szállott ki.

Később a laktanya folyosóján a következő párbeszédet hallottam, Ezredes Úr és Rigler Mihály örgy úr között:

— Ezredes Úr! Méltóztassék megengedni, hogy gratulálhassak ahhoz a gyönyörű őzbakkhoz, melyhez az Ezredes Úrnak volt szerencséje!

— Te...! Az nem őzbak volt, hanem egy kapitalista szarvasbika!

Egyik este sürgősen kellett valamit jelentenem az Ezredes Úrnak. A rendőrtiszti étkezdében vacsoráztam. Nem tudom hanyadik muflon lelövését mesélte. Kacajtól, nevetéstől volt hangos az étkezde.

Amint beléptem, meglepett, hogy a mennyezetről egy nagy Pick szalámi lógott az Ezredes Úr feje felett, I. díj felírással. A falon felfüggesztve egy nagy kerek sajt II. díj és egy kisebb kerek sajt III. díj felírással. A szokás itt az volt, hogy aki a legnagyobbat mondotta, annak a nagyotmondás mértéke szerint ítelték oda a díjakat. Jelen esetben, Ezredes Úrnak rendőrtiszti bajtársai előlegezték az I. díjat.

Orvvadászok, vadjárások ügyében, még éjszaka is jelentettem az Ezredes Úrnak. Körösmező környéki vadászterületen lakott Kárpátalja leg híresebb orvvadásza. Mindenki csak Joskunak nevezte. Java korabeli ruszin paraszt ember. Törve beszélt magyarul. Rengeteg bajunk volt vele. Egyik vadászati kihágási eljárási tárgyalásán én is jelen voltam, amint Josku előtt az ítéletet felolvasták: Ötven pengő pénzbüntetés, vagy három napi elzárás!

— Kérek egy csekket! — szólalt meg önérzetesen Josku.

Ez az ember lett pedig a legjobb vadőr.

Jelentettem Ezredes Úrnak, engedélyezze tervemet, hogy Joskuból vadőrt csináljunk. Erre Ezredes Úr mondott nekem nem éppen hízelgő kifejezést. Mindig komoly arcán, szája szélén megjelent a szokásos alig észrevehető kis mosoly. Rögtön tudtam, hogy tervem mégis tetszik neki.

Pár nap múlva behívtam Joskut a laktanyába. Fegyvertartási engedélye, vadőri megbízatása, már előre ki volt állítva. A vadőri puska is ki volt készítve.

Félszegen lépett be. Nem tudta elképzelni, mit akarnak tőle a csendőrök? Szemeit, mint az űzött vad, jobbra, balra járatta. Sapkáját egyik kezéből a másikba gyürdöste. Illemtudóan köszönt. Nagy zavarban volt.

— Josku! Mit szólna hozzá, ha maga lenne a környék vadőre? — kérdeztem.

Josku nem akart hinni a füleinek. Midőn azonban a fegyvertartási engedélyét, vadőri megbízatási okmányát kezeibe vette, nem volt nála boldogabb ember ezen a világon.

Ezután a vadászatok mindig jól sikerültek Ezredes Úr legnagyobb meglepedésére. Orvvadász? Ennek híre sem volt a környéken.

Ezredes Úr szemléi, mindegyik egy élmény volt. Szigorúan követelt mindent, de utána? Szemünk, szánk tátva maradt ahogyan elkezdett beszélni. A legkomikusabb részeken is halálosan komoly volt.

A történetek többnyire vadászat-halászatról szóltak.

Hosszú évek távlatából eszembe ötlött Ezredes Úr egyik halászati elbeszélése, ahogy az orvhalászok maszlagos nadragulyával fogták a halat.

Szomszédom nagy halász. Ha találkozom vele, csak a halászati eredményeit meséli. Engem is hívott, hogy hajnaltól késő estig üljek a víz partján és lessem a horgászbót végét. Utoljára már állítólag egész zsákkal hozott halat haza. Erre elmondtam neki, hogy nálunk az orvhalászok hogyan fogták maszlagos nadragulyával a halakat. Felcsillantak szemei és megkérdezte:

— Mondja Uram! Hol lehet ilyen nadragulyát szerezni?

Hajlotthátú aggastyán arcképe előttem...

A nélkülözések, megaláztatások, szenvedések arcára vannak írva. Lemhényi Gábor Péter Ezredes Úr! Az új rendszer kitaszította. Sírjában álmodik az örök vadászmezőkről és várja, mikor lesz a kopjafán felírva nevéhez: m. kir. csendőr ezredes.

Nagy János örm.

CIGÁNYOK

Késő novemberben, midőn a nap utolsó sugaraival búcsúzott a földtől, elgémberedett fázós tagjainkat melegítettük az internáló tábor udvarán. A külvilágtól szöges drótkerítés választott el bennünket. Az országúton haladókat jól láthattuk, azok is bennünket. Még a szakadozott csendőr ruhát viseltük.

Magam elé meredve néztem a földet, midőn zajos tarka csapatra lettem figyelmes. Cigányok! Ők is észrevettek bennünket és a legtrágárabb

kifejezésekkel kiabáltak be hozzánk: „Bidös kakastollasok! Kellett ez nektek!?”

Ismertem névszerint valamennyit. Köztük volt „Aranka néni” is. Az egész megye így nevezte ezt a vén boszorkányt.

Pár évvel előbb egyik bajtársammal haladtam az osztályparancsnokságra. Előttünk sietett Aranka néni is. Közeleedtünk a virágüzlet felé. Ekkor ez a vén boszorkány, hirtelen felemelte az egyik reklám koszorút, de már iszkolt is. Mi utána, elkaptuk és koszorúval együtt bevittük az osztályparancsnokságra. A bejáratnál találkoztunk a felejthetetlen emlékü vitéz Pászthóy Ernő alezredes úrral.

„Na te vén boszorkány! Te! Város szégyene! Megint mit loptál? Koszorút?” Kérdezte az alezredes úr.

„Miltóságos Tábornok Úr! Vákujjak meg, ha nem igazs! A kosorú ki volt dobva az ajtó elé!” Védekezett a banya. Midőn azonban látta, hogy a lopás be van bizonyítva, próbálta az ezredes urat megengesztelni: „Miltóságos Tábornok Úr! Ön is érző ember, gondolja el, hogy szegény apjuk kint van a temetőben, itt a halottak napja és nincs kosorú a sírján. Rítt a lelkem, mikor rá gondútam, ézsirt vittem el.”

Aranka nénit a rendőrségnek adtuk át.

A háború után nagy hangjuk lett a cigányoknak. A közélet minden funkciójában meg lehetett találni őket.

A városban a lopások, betörések mindennaposak lettek. A rendőrség szinte tehetetlen volt. Rendőri felügyelet alatt voltam, midőn a sors megint összehozott Aranka nénnel és leányával a Sánta Gizával. Már szabad volt nappal kimennem az utcára, nem tudtam betelni a gondolattal, hogy emberek között lehetek ismét!

Ujságot vettem, lámpaoszlopok támaszkodva olvastam. Néha felpillantottam. Ezt csak megszokásból tettem.

Egyszer csak látom, hogy Aranka néni a Sánta Gizával a túloldalon a hentes üzlet előtt áll. Jól láttam azt is, hogy az üzletben egy vevő és az elárusító tartózkodott csak. Aranka néni és a bicegő Giza többször le és felmentek az üzlet előtt, de mindig benéztek. Ne ezek készülnek valamire! Gondoltam. Tényleg! Kivárták a kedvező pillanatot, a nyitott ajtón beléptek és alsó szoknyájukon lévő zsákszerű zsebbe tüntettek el mindent. Húst, szalonnát, kolbászt.

Átrohantam az üzlet felé, közben segítségért kiáltottam. Tanukra volt szükségem. Megálltam az ajtóban és a menekülni akaró két cigányasszonyt feltartóztattam. Pillanatok alatt óriási népcsoport állott az üzlet előtt. Az elkéseredett nép ajkáról fenyegető kiáltások hangzottak el:

— „Agyon kell verni az ilyen férgeket!”

Aranka néni és Giza megismertek. Dültől és csodálkozástól eltorzult arccal néztek rám. Aranka néni ráncos boszorkány száját artikulálatlan hangok hagyták el, de a tört szavakból az értelmet meg lehetett érteni.

— „Irmester Ur! Hogy magukat az Isten nem tudta halomra degleszteni!” —

Közben a hangulat mindig fenyegetőbbé vált a tömegben. Erre már megszeppent a két tolvaj. „Irmester Ur!, az Istenért! Ne hagyjon bántani bennünket!” — Kérlelt a Sánta Giza.

„A két tolvajt bevisszük a rendőrségre, ha közben nem találkozunk rendőrrel!” — Szóltam a tömeghez. Szavaimra csend lett.

Épületes látványt nyújtott, amidőn a rendőri felügyelet csendőr a néppel együtt kísérte a két cigányasszonyt.

Közeleedtünk a rendőrség épülete felé. Géppisztolyos rendőrök rohantak elő a kapun, nem tudták elképzelni, mit akar a hangosan fenyegetőző tömeg.

A két cigányasszony és én ott álltunk a bűnügyi osztályvezető százados asztalánál. Röviden vázoltam a tényállást, néhány tanu is bejött, a tolvajok azonban tagadtak. „Csendőri rágalom az egész!” Ilyen és hasonló „piszkos csendőr” szavakkal védekeztek.

A százados tárgyilagos volt, a szemtelen tagadásra méregbe jött. Felugrott az asztaltól, kezei ökölbe szorultak, azt hittem szájon veri a két némbert.

„Hozzászánk ne merjen nyúlni! Mi sábad mágyárok vagyunk!” Kiáltotta Aranka néni. A százados elcsendesedett, majd felém fordulva halkán a következőket mondotta: „Ezekkel csak ti tudatok banni!”

A százados elismeréssel adózott az új társadalom kitaszítottjának, a rendőri felügyelet csendőrmek.

Láttam a helyzetet, már megszólalhattam. A kérdéseket egymás után én adtam fel a tolvajoknak: „Tehát beismerik, hogy alsószoknyájukra varrott zsákokba tették a húsárut?”

„Igen! De az inas adta nekünk! Ezzel fizetett szerelmi találkozásaimért!” Válaszolt Giza.

A helyszínre mentünk ki. A százados kérte, menjek velük: „Pajtás, jó lesz, ha Te is ott leszel!”

„A két cigányasszonyt külön választani!” — adtam ki a rendelkezést. Az üzlethelyiségben álltunk. A helyiségnek négy ajtaja: utcára, udvarra, lakás folyosójára és raktárba nyíltak.

„Melyik ajtón jött be az inas?” Kérdeztem Aranka nénitől. Az udvari ajtóra mutatott. „Elvezetni!” — Mondtam.

Bebiceget Giza egy másik rendőrrel. „Melyik ajtón jött be az inas?” Fordultam feléje.

A lakás folyosójára mutatott.

A két tolvajt a rendőrség letartóztatta. A szegény holtra rémült inas is megnyugodott.

Utoljára 1955-ben láttam Aranka nénit. Semmi sem változott. Olyan volt, ahogyan évtizedekkel előbb megismertem — ráncosképű, fogatlan,

kenderhajú vén boszorkány. Csendesen pipázott országúti putrija előtt. Élvezte, hogy „sábád mágyár!”

A történetnek volt még más erkölcsi hatása is. Ha a századossal találkoztam, nem tudtam köszönésben megelőzni. Sokszor ismeretlen rendőrök, hangtalanul, tisztelegve köszöntek nekem, a rendőr felügyeletes csendőrnek.

Nagy János örm.

A PÁRTFUNKCIONÁRIUS

Angyalföldön ismerkedtem meg „Rókával”, vörösszőke hajáról kapta ezt az alvilági nevet.

Kovács Laci rendőrdetektív barátommal nyomozás közben elhatároztuk, hogy körülnézzünk az egyik hirhedt angyalföldi csapszékben. Kicsi helyiség, kopott asztalok, székek. A szakállas kocsmáros, ki egyúttal a környék orgazdája is volt, bent ült a léces kármentőben. Innen adogatta ki az italokat. A teremben vágni lehetett a dohányfüstöt.

A személyek? Az élet hajótöröttjei: rakodómunkások, trógerek, fuvaroskocsisok, zsebmetszők, betörők és egyéb alvilági alakok. Ápolatlan emberarcok, a fáradt emberi testek izzadságszaga vegyült össze a pálinka szagával.

Állítólag Rejtő Jenő is sokszor megfordult itt, talán itt mintázta meg a regényeiben előforduló alakokat.

Kirándulásunkra alaposan nekiöltöztünk. Laci bajtársammal kettesben ültünk az egyik asztalnál. Kezemben a „Friss Ujság”, Laci két könyökére támaszkodva nézte a gerendás mennyezetet. Kancsóban egy liter bor állt előttünk.

A szomszéd asztalnál négyen ültek, a hangadó „Róka” volt. Alvilági nyelven beszélt: — „Hol ap elslisszolunk a kreháccal, iber vesszük a szivacsot, majd potováljuk egymás közt a dohkót a fickóból, de dekkolnunk kell megunkat a hekusgóre miatt”. — (Érthetően: Holnap elmenyünk a kocsival és átvesszük az italokat, a pénzt a közös kasszából fizetjük egymásnak, de fedeznünk kell magunkat a rendőrpáncsnok miatt.)

A szöveg hallatára akaratlanul magam elé tettem az asztalra az újságot. „Róka” rögtön kapcsolt, figyelte, kissé meglökte a melletteülő barátját, majd csendesen mondta: — „Nézd csak a frájert, hogy eszi a szalámit!” — (Érthetően: Nézd csak azt a pasast, figyeli a beszédünket!)

Tudtam, hogy hibát követtem el, de Laci barátom feltalálta magát. Félig ittas emberek mozdulatait utánozta, csendesen, majd később hangosabban magyar nótákat kezdtünk énekelni.

A helyiségben csend lett, sokan közelebb húzódtak hozzánk. A fáradt arcokon halvány mosoly futott végig. Éreztük, hogy reménytelen sorsú emberi szívek ajtaján kopogtattunk.

Róka mellém ült, velünk énekelt, néha beszélgettünk. Elejtett szavaiból lassan világossá vált előttem egész élete. Magasrangú polgári tisztviselő törvénytelen fia volt, büntetett előéletű, apja nem akar tudni róla, munkát sehol nem kap, apróbb lopásokból él, az élet hajótöröttje! Ellenben édesanyját szeretettel emlegette és nem ítélte el botlása miatt: — „Az én drága jó anyám mosónő, nedves pinceodú a lakásunk, egész nap gürcöl.” — Ezekből a szavakból megértettem, hogy egy jobb sorsra érdemes embertársam ül mellettem. Rókának jó kedve volt, vállamat ve-regette és „rendes srác”-nak nevezett.

Hosszú évek után, ha erre az estére gondolok, el kell ismerjem, jól éreztem magam. Minden toprongyos alak egy lélektani tanulmány volt. Bármelyikkel is váltottam szót, a zsebmetsző, betörő emberi arcát is észrevettem.

Bőven iddogáltunk, későre járt az idő, közeledett a záróra is, búcsúztunk a társaságtól. Róka még egy jó darabon elkísért bennü ket. A sötétben cédulát nyomtam a markába és megígértettem vele, hogy a papírt elolvasás után elégeti. A cédulára a csapszék mellékhelyiségében a következő szöveget írtam: — „Ha az életben bármilyen nehézséged, problémád van, bizalommal fordulj hozzám: Nagy Jancsi, nyomozó csendőr.” —

Róka még aznap este meglepetéssel tudta meg, hogy kikkel szórakozott.

Hónapok teltek el. Egyik napon Róka jött felém a Böszörményi úton és megállított. Fáradtan, éhesen és rémült arckifejezéssel tekintett rám. Nézéséből láttam, hogy valami baj van. Bizalommal keresett, várt rám az utcán. Betöréses lopás miatt körözte a rendőrség!

Rövid előadása alapján azonnal láttam, hogy ez esetben ártatlan. Mint egy gyereket, kézenfogva szüleim lakására vezettem. Értesítettem Kovács Lacit, detektív barátom pedig teljes tárgyilagossággal kezelte ügyét. Pár nap múlva tisztázódott minden, Róka felszabadult lélekkel, nyugodtan koptathatta az aszfaltot.

Aztán felkaroltuk Rókát, közös igyekezetünkkel munkát szereztünk neki a csepeli Weiss & Manfréd gyárban a csillagmotor osztályon, Róka megbecsülte magát s később kiváló vasesztergályos lett belőle.

Évek teltek el, a háború, az összeomlás, a börtön, a munkanélküliség már elmosta Róka emlékét is. Kint a Hungária körüti csapszékben, fáradtan szénporral tele, izzadtan, ápolatlan külsővel ittam fröccsömet, mint az élet új hajótöröttje.

Jómelegjelenésű, 30 év körüli férfi lépett a vendéglőbe. Ápolat arc, vassalalt ruha, gondosan kötött nyakkendő, kabátján a magyar kommunista párt jelvénye. Ismerős volt az arca, emlékeimben kutattam, ki lehet?

Ő hamarabb ismert meg, pár ugrással mellettem termelt, összeölelt és „drága Jancsim”-nak nevezett.

Elmondtam kálváriámat, jelen nehézségeimet. Most a régi Róka, most már Pista fogott kézen, mint egy gyereket. Fáradhatatlanul kilincsel velem az országos pártbizottságnál, minden osztályon ismerős volt.

Így lett belőlem szövetkezeti könyvelő.

Egyik vasárnap tiszta étteremben ebédeltem Pistával. A Rókából Pistává vedlett barátom mesélt a múltból, jelenről és jövőről: — „Tudod Jancsi, a múltnak sok hibája volt. Sok keserűséget hagyott bennem a származásom, hiszen zabigyerek voltam. De a jelennek is sok hibája van, kár volt megszületni! Kár volt feloszlatni, szétbomlasztani a csendőrséget, egy kiváló szervezetet züllesztettek szét Veletek! Fel a fejjelel öreg fiú! Eljön az idő, mikor Benneteket egyenként fognak úgy lámpással megkeresni! Sajnos kevesen maradtatok, de jó srácok voltatok!” —

Nagy János örm.

1950

Tragikomikus idöket élünk. Sírva és kacagva építettük a népi democsokráciát. Sírunk saját nyomorúságunkon, kacagtunk a mindennapos kontrasztokon.

Rákosi Mátyás egyik beszédében kijelentette, hogy ha kell, az ördög is szövetségre lép, de ötéves tervét végrehajtja!

Ezt követően valamennyi megyei tanács a szösz szerint a következő bizalmas utasítást kapta: „A mezögazdaság fejlesztése érdekében minden szakember felkutatandó, tekintet nélkül arra, hogy ki-mi volt: SS, fasiszta, nyilas, volt katonatiszt, csendör.”

Szomorú képet nyújtott ebben az időben mezögazdaságunk. Termelő szövetkezeti csoportok, (T. Sz. Cs.) terveiket nem teljesítették, káosz volt mindenütt.

Sikkasztások miatt földműves szövetkezetekben egymást érték a letartóztatások. Ügyvezetők, boltkezelők, felvásárlók ott sikkasztottak, ahol tudtak.

Községünkben is hasonló helyzet uralkodott.

A teljes zürzavarban Bokor Pistát választották meg föld. szöv. ügyvezetőnek. A megyei pártbizottság hosszú ideig ellenezte, a megválasztást, de a község apraja nagyja nem tágított álláspontján: — „Csak Bokor Pista csöndér teremthet itt rendet.” — Mondogatták.

Pista nagy gondot vett a nyakába. Két elődje ellen bűnügyi eljárás volt folyamatban, a helybeli boltkezelő pedig 10.000 forintos sikkasztása miatt már börtönben ült. Nagy kérdőjel állott mindenki előtt, ki lesz

a boltos. Egyik este egyhangú határozattal döntés történt: Weisz Samu bácsit kell visszahívni!

Az öreg semmit sem változott. A háború előtt üzlete a község közepén állott. Olyan egyszerű kis falusi vegyeskereskedés. Ostornyel és kocsi-kenőcs, mindenféle déli gyümölcs, rőfös áru, bugyli bicska, pálinka és petróleum, tehát minden kapható volt. Ha beléptünk az üzletbe, különös penetráns szag ütötte meg orrunkat. Pálinka, petróleum, kocsi-kenőcs, déli gyümölcs szagának csodálatos keveredése.

Samu bácsi 10.000 forintos hiánnyal, mosolyogva írta alá a boltkezelőt szerződést.

Hónapok múltak és csoda történt. A föld. szöv. boltjába mindig több áru érkezett. Az ellenőrző elvtársak, sőt Pista is, elragadtatással nyilatkoztak Samu bácsiról. A bevételek pontosan lettek befizetve a föld. szöv. csekkszámára. Úgy látszott, könyvelésileg teljes rend tört ki a bolt körül. Ekkor minit derült égből a villámcsapás, váratlanul leltározást kapott a bolt.

Soha nem felejttem el szegény Samu bácsi kétségbeesett szakállas arcát, amint mondogatta: Oh én marha! Hogy erre előre nem gondoltam!

Nem történt semmi különös, csak a leltározás 10.000 forintos többlettel zárult.

Eljárás indult meg Samu bácsi ellen is, mert kitudódott, hogy cukrot, sőt, zsírt, minden kg.-ként pár dekával kevesebbet adott a vásárlóknak. Hamar elsimult az ügy, mert végeredményben minden a boltban maradt. Samu bácsi legnagyobb fájdalmára.

Ebben az időben alakultak meg a nemzeti vállalatok. Pista is utasításokat kapott a megyei tanácstól, hogy ha a nemzeti vállalatok instruktora megjelennek, köteles tanácsaikat, az instruálást elfogadni, meghallgatni.

Egyik napon meglepetéssel állottam meg a föld. szöv. előtt. Nyolc sáros Csepel motorkerékpár a bejárat előtt! Nyolc nemzeti vállalat instruktora futott egyszerre össze. Instruálni jöttek az új ügyvezetőt, szegény Pistát.

Magtermeltető, sertésforgalmi, állatforgalmi, gyógynövény termeltető, élelmiszer, növényvédőszer, műtrágya és talán patkószeg értékesítő nemzeti vállalatok instruktora.

Aktatáskával a kezemben léptem be a tanácsterembe. Nagy kacagással fogadtak. Hát Te Elvtárs?! Melyik nemzeti vállalat instruktora vagy? Kérdezték tőlem. Megnyugtattam őket, hogy csak időszaki könyvelő vagyok a föld. szöv.-ben.

Az instruktorkok valamennyien jókedélyű fiatal fiúk voltak. Úgynevezett paraszt káderek. Tetszett nekik felelősségteljes állásnak menő foglalkozásuk, ahol nem sokat kellett tenni, csak egyik községből a másikba robogni. Panaszkodtak, hogy az értekezletek idejét éljük. Ahova mennek, mindenütt értekezet van, senkivel nem lehet tárgyalni.

Itt is, az iroda ajtón nagy tábla van kiakasztva „ÉRTEKEZLET” felírással.

Ilyenkor tehát utasítás szerint tilos a belépés!

Láttam tanácstalanok, mint a kotlós nélküli csirkék. Közéjük álltam és viccesen szoltam hozzájuk: Tartsuk meg az értekezletre várók értekezletét. Nagy kacaj és tetszés fogadta szavaimat. Gyorsan írógépet kerítettem és a Csüsz. alapszabályainak figyelembe vételével az értekezletre váró instruktorok értekezlete szöveggel jegyzőkönyvet szerkesztettem. Ebbe bele vettem mindegyik instruktor óhaját röviden.

Pár hét múlva a „Ludas Matyi” az értekezletre várók értekezletéről képet közölt.

Az instruktorok elvonulása utáni napon a szövetkezeti irodában láttam a község tíz fuvarosát. A biztosító nemzeti vállalat küldöttje magyarázott nekik: Ezt a szavatossági biztosítást minden fuvarosnak meg kell csinálni!

De nem értjük! Mi az, hogy szavatossági biztosítás? Kérdezték a fuvarosok.

Tudják, ez azért van, ha a lovak elragadják a szekeret és belerohan a vetésbe, a biztosító nemzeti vállalat magára vállalja a kár megtérítését. Válaszolt a biztosítási ügynök.

Ezt a hülyeséget már megint ki találta fel? Nézze meg lovainkat! Csont és bőr valamennyi! Az idén még egy szem zabot nem tudunk kapni. Ezek a lovak ragadják el a szekeret? Ilyen csoda nem fog megtörténni! Kiabáltak a fuvarosok.

Akarva, nem akarva a biztosítási szerződést a fuvarosoknak alá kellett írják.

Végre egyedül maradtam az ügyvezetővel, Pistával.

Savanyú ábrázattal, kényszeredetten, mosolyogva nyújtott át nekem néhány biztosítási kötvényt. Nézd csak meg, mire van megint bebiztosítva a szövetkezet?

Kezembe vettem a biztosítási kötvényeket és nem tudtam hirtelen, sírjak, vagy kacagjak. A vasáru bolt árukészlete lett 100.000 forint értékkel tűz ellen biztosítva. A szövetkezet valamennyi pénzzel és értékkel dolgozóját sikkasztás ellen biztosították be.

Majd folytatta Pista:

A múlt héten Téged is mint időszaki könyvelőt és magamat mint ügyvezetőt is be kellett biztosítsam sikkasztás ellen. A szerződést nekem kellett, mint ügyvezetőnek aláírom.

A szövetkezethez öt község tartozott. A szomszéd községben kellett volna már működjön a „Vörös Csillag” T. Sz. Cs. Hatszáz katasztrális hold prima búzatermő terület. A vetéseket a gaz verte fel. Feje tetején állott minden.

Egyik napon Pista bizalmas levelet kapott a megyétől, melyben röviden közölték, — a párt vállalta a T. Sz. Cs. újrászervezését. Elnököt vá-

lasztat. Ennek pedig Rákosi elvtárs születésnapjáig meg kell történni.

Majd pedig szószerint a következők voltak a levélben: Bokor István ügyvezető kartárs hasson oda népnevelő munkával, hogy a terv sikerüljön!

Ne aggódj semmit Komám! Nyugtattam meg Pistát. A T. Sz. Cs. elnöke már megszületett. Szekeres Jóska!

Na jól nézünk ki! Ebből botrány lesz! Én csendőr voltam, Te ideiglenes könyvelő, csendőr voltál! Most pedig Szekeres Jóska! Egy éve szabadult az internáló táborból! Három csendőr egy rakáson! Hülledezett Pista.

Kopogtak az ajtón. Az öreg Kaszás Józsi bácsi lépett be. Őt jelölték a „Vörös Csillag” T. Sz. Cs.-be mint egyik brigádvezető. Hosszadalmasan kezdett bele mondókájába, míg a tárgyra tért:

Addig nem lesz rend a tö. szö. csö.-ben, míg Szekeres Jóska nem lesz az elnök! Legfeljebb a bejárat felé ki lehet írni: „Vörös Csillag” Tö. Szö. Csö. a m. kir. csendőr őrsparancsnoksághoz. Hamiskásan csillogtak közben az öreg szemei, amint ezt mondotta. De, hogy rend lesz, az olyan igaz, mint a Hétszentség! Fejezte be mondókáját.

Így történt, Szekeres Jóska, m. kir. csendőr lett a T. Sz. Cs. elnöke, mint felajánlott áldozati bárány Rákosi Mátyás születése napján.

Egyik tavaszi délután, községünk párttitkára, Pista és én hármásban jártuk a határt, néztük a szerződéses termeltetés fakadó vetéseit. Dülőút kereszteződésénél kökereszt állott. Névtelen jámbor asszonyok időnkint mezei virágból csokrot helyeztek eléje. A párttitkár kicsit lemaradt tőlünk. Oldalt nézve csak az árnyékát láttam a napsütésben. Láttam, hogy az árnyék lehajtott fejjel követi a mi árnyékunkat és a kereszt előtt megemelte a sapkáját.

Csillogóbb színben láttam a pompázó tavaszi napsütést, az életet, a jövőt. Láttam hogy minden körülöttem csak színvadi játék. Az embereknek kettős János arcuk van, mert nagy szó a kenyér! De a Magyarok Istenében való hit él, sokszor titokban a kommunista párttitkárok között is, hit nélkül pedig nem várhatunk feltámadást!

Nagy János örm.

SZÁMVETÉS

(Elhangzott az 1969-évi Sydney-i Csendőrnapon)

Hölgyeim és Uraim, Bajtársak!

Idestova egy negyedszázad messzeségéből nézünk vissza. Sokszor úgy érezzük, hogy ködbe vesznek a Kárpátok, elmosódik a Duna és a Tisza képe, képzeletünk már-már nem tudja visszaidézni a ringó búzatablákat, nem halljuk már a kürtöt és az elmúlás békéje fonja be magyar lelkünket...

S aztán bekapcsolod a televíziót, vagy a rádiót és felsír a dallam, „csak egy kislány van a világon...”. vagy belédhasít a Rákóczi induló vérforraló üteme s újra otthon vagy... Búzavirágot szedsz a réten, vagy csikorog a lábad alatt a hó és zokogva kérdeed, lesz-e még tavasz, lombborul-e még a száraz ág, van-e még értelme a harcnak?

Újra látod a földet, amelyet elhagytál, sivít a szél Késmárk és a magyar pusztá felet, és sokszor úgy érzed, hogy ott volna a helyed bajtársaid mellett, akik megszentelt földben alusszák örök álmukat... Hősi emlékművek ott nem őrzik emléküket, de a havasok fensége, a virágba borult fák, a zöldelő mezők ragyogása, örökre hirdetik, hogy megcselekedték, amit megkövetelt a haza...

S minket, akiket az életbe sodort a végzet, rág a lelkiismeret: vajjon van-e jogunk élni, jogunk volt-e elhagyni az országot és népét, — legnehezebb óráiban...

Eszünkbe jut a mi szépségesen megrázó, második magyar himnuszunk, a Szózat, — amit talán bűnös tudatból, sohasem hallunk összejöveteleinken, de amelynek szövege kiirthatatlanul a vérünkben van...

Hazádnak rendületlenül, légy híve óh magyar... Ez a föld amelyen annyiszor Apáid vére folyt... itt élmed halnod kell...

Önvád gyötörte emigrációnkat szinte az első évektől kezdve... Márai Sándor felsírt és hangos szóval kiáltotta: isa por és hamu vagyunk. Hányszor jutott eszünkbe az utolsó magyar államfő szava: „Inkább hős egy pillanatig, mint rabszolga egy életen át”... Óh most már tudjuk, hogy mit jelent ez a mondat...

A nevedről lehullott az ékezet... a gyermeknek Toldit olvassák és azt feleli rá, hogy OK. A boss megszámllálta a fogad és lassan kezded megérteni a bolygó zsidót...

Sokat tébolyba kergetett ez a sors, másokat megszabadított a halál, voltak, akik nem bírták tovább és feledve elveket, hitet, hazamentek, hogy behulljanak a magyar tengerbe.

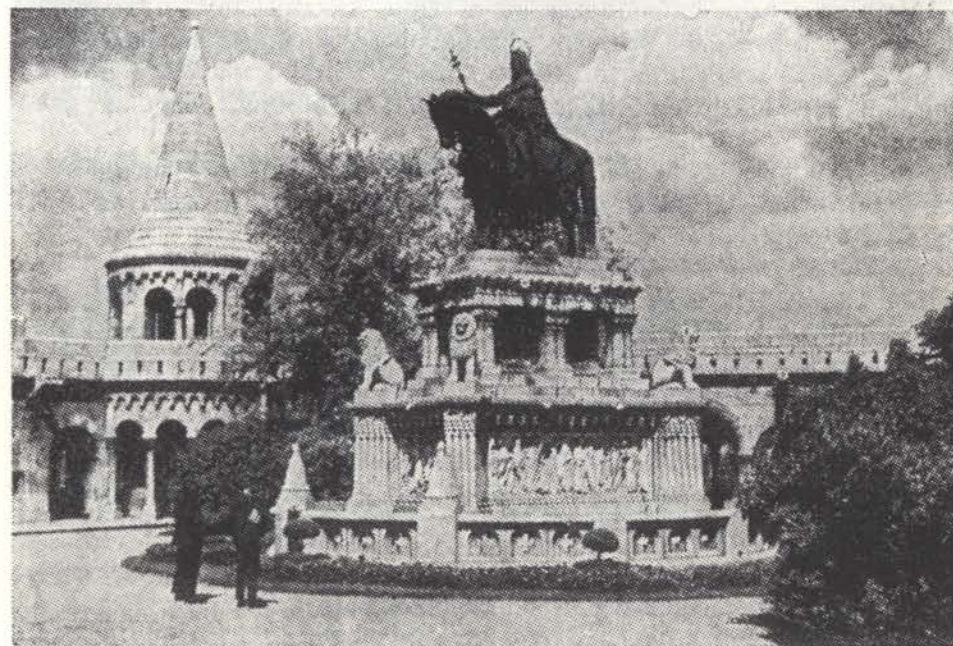
S mi, akik összeszorított fogakkal még, mindig álljuk a vártát, itt meszsi idegenben, akik a zúgó tenger csapásaiban álmodjuk vissza a múltat s keressük már-már elvesztett magyar lelkünket, mi újból és újból kérdezzük, van-e értelme a harcnak, volt-e értelme a döntésnek. Riadtan gondolunk vissza a pillanatra, amikor csizmánk nyomát lassan-lassan hóval lepte be a tél és ködbeveszett a táj.

Óh, mentséget keresünk és találunk eleget. Hiszen azt hittük, hogy csak rövid lesz az idő, hogy nem látjuk a földet és népét... Hinni akartuk, hogy újra csatasorba állhatunk és tűzben, vérben, de újra egyesülhetünk Velük, a felszabadítás nagyszerű rapszódijában... Aztán úgy éreztük hogy diplomatái leszünk majd az elnyomott nemzetnek és képviselni fogjuk őket a nagyvilág előtt...

Lapoztuk a magyar történelem megsárgult lapjait, együtt menekültünk Béla királlyal a tatárhordák elől, hogy újra honfoglalók lehessünk. Haj-

longtunk a bécsi udvarban, udvaroltunk a német-római császár trónusa előtt, majd a Nagyságos Fejedelem párizsi udvarában viaskodtunk a kegyetlen étellel s találtunk békét Rodostóban, — az egykori ellenség kegyelméből, — elfáradva hallgatva a tenger mormolását. Aztán követtük Kossuth Lajost s hittük, hogy lángoló szavára újra egybeforr a nemzet és felhangzik majd a dal: Ha még egyszer azt üzeni, mindannyiunknak el kell menni... Szónokoltunk vele a washingtoni Capitol Hill szenátorai előtt, érveltünk Londonban... De a turini remete szerény otthonában nem ért véget a bujdosók történelme s ma ezerfejű emigrációnk küzd szervez, szónokol, ír és magyaráz... Csak a hallgató önzés az, amelyik mindig ugyanaz, a közönyös nyugat, akik nem értik a mi fájdalunkat s mi nem tudjuk, hogy kit gyűlöljünk és kit vessünk meg...

Mégis ez a gyászos, vérrel öntözött magyar történelem az, amely kell hogy reménysugárral töltsön el mindannyiunkat. Mert éreznünk és tud-

nunk kell, hogy nem halhat meg az a nép, amelynek fiai és leányai hajlandók életüket adni a nemzetért és annak örök céljáért.

S ebben az életadásban a száműzött magyarság is résztvesz. Életet adni nemcsak úgy lehet, hogy kitárod kebledet a géppuskarüznek, vagy megvető mosollyal lépsz a magyar keresztre, a megszentelt bitófára... Életet adni úgy is lehet, hogy vállalod a rabszolgaságot és teljesíted kötelességedet minden körülmények között.

Odahaza is százezrekre megy azoknak a száma, akik meghajtják a fejüket az idegen helytartók cselédei előtt, de akkor is imádkoznak, ha át-

köt mormolnak megkínzottan... Szétszórva a világ minden táján, talán mi is teljesítjük a kötelességünket, amikor életünkkel teszünk bizonyosságot magyar fajtánk mellett, amikor szorgalmunkkal, becsületes munkánkkal cáfoljuk meg azt a sok rágalmat és szennyet, amit ellenségeink ránk szórtak. Pedig még minket az sem emelhet fel az elkeseredés infernójából, hogy gyermekeinkben nevelhetnénk, — mint otthon, — a jövő fiatal katonáit, akik majd egyszer és újra, meg újra, szembefordulnak majd az elnyomókkal... Nekünk még azzal is szembe kell néznünk, hogy második, vagy harmadik generációinkban behullunk majd az idegen mirvánába s csak neveinket fogják örizni egy-két nemzedékig a világ temetőinek korhadt keresztjei... Igen, szembe kell néznünk ezzel is. Tudnunk kell, hogy a mi nemzedékünk megméretett és felszögeztetett az idők kapujára. Magunk és családjaink, szörnyű és megszámlálhatatlan nagy veszteséglista...

Mégis ez a nagy önfelelődozás, ez a szinte krisztusi tett, a feltámadás záloga. Ezt a nemzetet sohasem a megalkuvók, a némettel-orosszal megbékülő „cseh” szellem tartotta fenn, hanem a Rákócziak és Kossuthok férfiai és asszonyai, akik vállalták a halált, a börtönt, vagy a száműzetést...

S ha nem hisztek nekem, ha az én szavaim nem eléggé meggyőzőek, tanuképp hívom a nemzet nagy szerelmét, a mi örök Kossuth Apánkat, aki immár száz esztendő távlatából, így szól hozzátok:

„Nemzetem nem halhat meg a szenvedések alatt, amelyek reá mérettek. A magyar kérdésnek történelmi alapja is van, jogi alapja is van, földleirati, népességi, politikai, számtani alapja is van; s e kérdés Európa szabadságának, Európa hatalmi egyensúlyának érdekeivel kapcsolatos. Ily kérdések belekiáltanak a világtörténelem logikájába. E kiáltást ideig óráig az erőszak elfojthatja, de a kérdést ki nem törülheti az események számla-könyvéből, ahova azt a történelem beírta. E kérdés helyet fog magának követelni Európa függő kérdései közt mindaddig, míg jog, vagy igazság szerint meg nem oldatik, vagy a nemzet róla maga le nem mond.

Így gondolkodtam én és így gondolkodott az egész magyar emigráció. Bármilyen viszályok keserítették is, a már magában is keserű hontalan életet, bár elszóródtunk a föld hátán, bár legtöbbünknek vállait, a hazafi bánat nehéz terhén kívül, a becsületes megélhetés bizonytalanságának keresztje is nyomta, amint tapostuk a nyomorúság változatos útjait, — annyian egyetértettünk, mint akár barátilag összetartva, akár barátság-idegenek közt, idegenek — e gondolkozásban mindig, mindenhol, minduntalanul szertehúzva — egyetértettünk abban, hogy a magyar emigrációra számkivetésében a rendületlen hazafiság tevékenységének szent kötelessége vár.

Élő tiltakozást kell képeznie a magyar haza állami életének eltiprása ellen, Isten és a világ előtt.

Szólnia kell a némaságra kárhóztatott, cselekednie a bilincsre vert nemzet helyett, a bilincsbe vert nemzet javára!

Fennen kell lobogtatnia a zászlót, melyet névtelen félisteneinknek non-szeretetétől izmosult karjai enyészthetetlen dicsfénnel vettek körül, s melynek bukása megdöbbenést keltett a világ népeinél.

Fenn kell tartani a magyar kérdést a világtörténelem azon kérdései között, amelyek megoldást követelnek az erkölcsi világrendet kormányzó örök törvények, örök igazsága szerint!

S míg ernyedetlen tevékenysége által a bátorítás delejfolyamát önti haza felé, hogy a nemzet el ne csüggedjen a szenvedések alatt, meg kell magában a magyar nemzet jog és természetszerű aspirációit testesítenie és kapcsot képeznie ezek közt és a világesemények között.

Nem mondhatom hogy a magyar emigráció „házi élete” egészen ment volt azon gyarlóságoktól, melyekkel a száműzetések történelmében mindenhol, minden időben találkozunk. Emberek vagyunk és az ember gyarló teremtés. És annak a szabályszerűtlen társadalomnak, amely a száműzöttek nemzetének lett elnevezve, kényszerű ziláltsága nagyon kevés alkalmas az emberi gyarlóságot féken tartani. De a számkivetettség aprólékos nyomorúságai csak amolyan tűnékeny buborékok, melyek a történelem lapjára maradandó foltot nem nyomnak. Ellenben azon elismeréssel tartozik a magyar emigrációnak a történelem, hogy a haza iránti hivatásának híven megfelelt, kötelességeit becsületesen teljesítette.”

Adja a magyarok Istene, hogy a késői történelemíró egykor majd ezt írja rólunk is, — meghurcolt, sokat megalázott fiairól és leányairól!

Ezeket akartam elmondani ma este a Ti körötökben, csendőr bajtársaim, abból az alkalomból, hogy ismét csendőrnapot ünnepelünk és idézzük szétszórtságunknak, göröngyös vándorutunknak emlékeit... Hiszen talán Ti voltatok közülünk, akiket a legocsmányabban rágalmaztak, akik a legkeményebben helytálltatok és akiknek az élete példa itt is, a megszűzi idegenben.

Emeljétek fel tehát fejeiteket, nézzetek keményen szembe a sorssal. Mert száműzhettek Beneteket, jeltelen sírokba tiporhatták a vereckei, alföldi és dunántúli harcok kemény katonáit, de megtörni a magyar szellemet nem lehet s a csendőrlélek most is ott lebeg a Duna-Tisza felett, s egyszer majd új testet ölt, felgyújtja a magyar akarat hatalmas tüzét és én tudom, hogy minden idegen rongy benne ég.

Dr. Török Béla tb. hdgy.

FELHŐK FELETT...

Este 8-kor indult New York-ból, a Kennedy repülőtérrel a Lufthansa Boeing 707-es óriásrepülőgép... Ott várokotam én is az utasok közt, a teraszon érdeklődve nézegettem a hatalmas, 138 utast vivő alumínium gépmadarat... már osztják a helyjegyeket, de én nem sietek, hadd tolongjon a tömeg, egyedül vagyok és ráérek... Utolsónak kerülök a pult-hoz, az udvarias német repülőtiszt mosolyogva adja tudomásomra, hogy a turista osztályon nincs több hely, így engem az I. osztályra osztott be, a szenátor fülkébe...

Megindul a menet a géphez, az utasok korlátok közt, udvarias személyzet kísérete mellett lépnek fel az ezüstitlépcsőkön a luxusrepülőgépbe...

Elfoglalom helyemet a gép orrában, közvetlenül a pilótafülke mögött, a pilóták, navigátorok, rádiótávirászkok már ott ülnek, nyitva az ajtó, így elcsodálkozva bámulom a pilótafülke padlótól mennyezetig terjedő sok-száz műszerét... A baloldali ablakokhoz ülök, nézem a hatalmas jet motorokat, melyeket szorgos német repülőtechnikusok kezelnek, rendeznek...

Megtelik a szenátorfülke, szomszédom egy new jerseyi német milliomos, udvariasan mutatkozik be és meséli, hogy ez neki a negyedik útja az idén, amikor csak teheti, hazarepül Hamburgba... Felőlem érdeklődik, elmondom neki, hogy magyar tiszt voltam és 20 éve nem láttam szüleimet, most Ausztriába látogatok, hogy viszontlássam nyolcvan éves édesanyámat, kit a háború után elszakított tőlünk a vasfüggöny, de most végre bécsi útlevelet kapott és 1-2 napon belül viszontlátjuk egymást... Megjelenik a gép kapitánya, egy szőke, vágottarcú német, hajdani Luftwaffe repülőtiszt és mosolyogva köszönti az utasokat...

Tündérien csinos német stewardessek jönnek és utolérhetetlen európai bájjal, szinte katonásan hajolnak meg, mikor rajnai bort szolgálnak fel, majd hozzák a skót whisky-t, a francia konyakot... Még New Yorkban vagyunk, de már Európában érzem magam ebben az európai környezetben...

A hangszórók német muzsikát közvetítenek, finom és előkelő a hangulat... Bezáródnak a gép ajtajai, elhúzzák az ezüstitlépcsőt... A mosolygó német lányok az utasok kényelmén, a kizitáskák praktikus elhelyezésével foglalkoznak...

Hangszórón megszólal a pilóta, bemutatkozik, majd kéri az utasokat, hogy szüntessék be a dohányzást és csatolják be a biztonsági öveket.

Feldördül a négy óriás jet motor robaja, a gépmadár lassan megmozdul és méltóságteljes mozgással a repülőtér kifutójához közeledik... Szürkül az ég keleten, de délen és nyugaton fényárban úszik a világmetropolis...

Gépünk orral a széles betonkifutóra fordul és megáll... Utitársaimat

figyelem, mindenki feszülten ül, egy hang nem hallatszik... Majd még erősebb motorzúgással nekilendül az óriásgép, száguldani kezd, a sebesség fokozódik és egy kis enyhe zökkenés után érzem, hogy felemelkedünk... A nagy motorok még erősebben dübörögnek és szinte látni lehet, hogy magas szögben felfelé tart ezüst gépmadarunk... Vagy 10 perc után északkeletnek fordulunk és körülvesz a sötétség... Visszanéznek nyugat felé és messze balra lent látom New York csillogó fényeit, de egyre távolodóbban, egyre tompábban... Az északamerikai parttal párhuzamosan haladunk Nova Scotia felé... Tán 10 percet se tettünk meg, mikor mondja a pilóta, hogy Nova Scotia partjaitól búcsúzunk és gépünk keletnek fordul, öt óra hosszat az Atlanti óceán felett repülünk... Magasság 30.000 láb, de az óceán közepén felmegyünk 40.000 láb magasságra is hogy ne akadályozzon szél és egyéb földi zavar... Hirtelen kiszámítom, hogy 10 kilométer magasan repül gépünk a vak sötétségben...

Újból zene szólal meg, a pilóta néhány barátságos megjegyzést tesz hangszórón, majd újból jönnek az egyenruhás lányok és megkezdik a vacsorafelhasználást... A vacsora éjfélig tart és szinte gyomrom fájtána, mire túlesek a 15 fogás elfogyasztásán... Közben állandóan és felváltva: rajnai bor, francia konyak, bajor sör, német Steinhaeger, skót whisky, aki amit óhajt. A vacsora után kávé, német cigarettát és újból bajor Löwenbrau sört szolgálnak fel... Az utasok összebarátkoznak, a szenátorfülke 12 utasa jókedvűen szórakozik, mint egy kaszinóban... A stewardessek luxuslevélpapírt és ezüst töltőtollakat hoznak, a borítékra rányomták előre: „A Lufthansa fedélzetén az óceán felett”. — Megindul a levélírás, van, aki 6 levelet is befejez...

Éjfélkor elhalikul a zene és kialusznak a villanylámpák. A stewardessek kéri az utasokat, hogy mindenki döntse hátra bársonyszékét és próbáljon aludni, az idő rohan és két óra múlva megérkezünk... A sötétségben kitekintek és csodálattal nézem a csillagos eget, soha nem látott tisztasággal világít a göncöl szekér és pontosan balra tölem az északi sarkcsillag... Katona és cserkészember, vadász és természetrajongó halálos biztonssággal látja, hogy helyes az útirány: nyilegyenest kelet felé... Aludni próbálok, de nem megy... A várható nagy élmények sokasága, a képzelet, a viszontlátás öröme nem hoz álmod a szememre... Rágyújtok és kitekintek. A nagy motorok kékesfehér fényt fújnak ki magukból, gépünk mozdulatlanak tűnik, de ugyanakkor óránként 1.000 km-es sebességgel száguld... Előre nézek és szinte elbűvöl a látvány! Messze, messze keleten halvány piros csikot vélek felfedezni a horizonton... Német milliomos utitársam se tud aludni. Hozzá fordulok és vitatkozunk, vajon valóban az európai hajnal közeledik? Nem kétséges! A keleti piros csak egyre erősödik, világosodik s mire elszívunk még egy cigarettát, teljes csillogó pompájában megérkezik a hajnal... Lenézek az irtózatos mélységbe. Vagy 10 km-re alattam formátlan hófehér felhők tömkelege terül el... Nem győzünk gyönyörködni a természet csodájában. Még egy.

néhány pillanat s előttünk kelet felé feltűnik az arany nap... Ragyog a napsütés az óceán felett. Előkapom fényképezőgépetem és hajnali 1 órakor készítem felvételemet a hófehér felhőkről...

Máris jönnek a stewardessek, illatos párologó törülközőket hoznak s mosdáshoz szólítják az utasokat... Alig fejeztük be a vacsorát, már reggel van és a reggeli felszolgálásához kezdenek... Megszólal a zene, a kapitány jelenti, hogy percek alatt elérjük Írország partjait! Ragyogva süt a nap és a sors is kegyes hozzánk: szétszakadozik a felhőrengeteg és az óceán kékje mellett megpillantom a szárazföldet... Ujjongva tekintenek le az utasok, mindenki ragyog örömeiben! Ez már Európa, Európa! Újból az óceán kékjét látjuk, majd megint a szárazföldet, már Anglia egét szeli gépünk... Percek után, mintha térképet látnék, a La Manche csatorna tűnik elénk, hogy aztán kitörő örömmel üdvözölhessük az igazi, örök Európa aransárga partjait... Gépünk már Hollandia felett száll...

Az ezüst óriásmadár délnek fordul... Csodás német zene szól, majd a kapitány bejelenti, hogy fél óra múlva leszállunk Frankfurtban... Tessek becsatolni a biztonsági övet. Németországban esik az eső, Frankfurtig felhőkben repülünk... Érezni lehet már, hogy sülyed a gépmadár, a felhők nőnek s percek után már búcsúzunk az örök napsugártól... Szinte megrezdül a gép, amint beszáll a fehér felhőbe... Az utasok elhalkulnak, mindenki feszülten figyel... Ködben érzem magam, amint kitekindek. A bizonytalanság feszült érzése ül rajtunk, a szótlan utasok mintha imádkoznának.

Füleim recsegése figyelmeztet, hogy csökken a magasság. Egyszer csak ritkul a felhőréteg és látom a német földet. Szántóföldek, szorgalommal művelt területek, kis templomtornyok, fehér falvak felett repülünk... Magasságunk csak néhány száz méter. Lent valóban esik az eső, szürke, őszi színek ülnek a mezőkön... Német katonainduló csendül fel a hangszórón... Házrengetegek tűnnek elő, gépünk tovább ereszkedik, majd fordul s megpillantjuk a repülőteret... A magasság süllyed, meglátjuk a betonpályát, gépünk ereszkedik, csak most látjuk közről az iszonyú sebességet... A gép motorjai túráznak, szinte tartják vissza a sebességtől... Néhány pillanat s a betonpályán száguldunk... Kattognak a kerekek, csökken a sebesség, irányjelző földi személyzetet látunk magunk mögött... A gép futása lassul, az utasok boldogan sóhajtanak fel...

A Lufthansa óriásmadár megáll a frankfurti luxusrepülőtér nagycsarnoka előtt... Kinyílnak az ajtók, leszállunk áldott Európa földjére...

Óriási a forgalom a repülőtéren. Bár szakad az eső, a hangszórók megállás nélkül irányítják az utasokat... Órák fél háromat mutat, Németországban fél nyolc az idő... Az én gépem 10 órakor indult Bécsbe, így van időm körülnézni... Nyüzsgő, lüktető élet... Amerikai és német katonák, repülő szakai jönnek, mennek, tolonganak... Jólöltözött utasok sietnek, bábeli hangzavar, de senki sem veszhet el, a Lufthansa egyenruhás leányai mindenkit célhoz kalauzolnak...

10 óra előtt bájos német lány vezet egy autóbushoz... Vagy ötvenen szállunk be s indulunk ki a rajthelyhez. Bécsi gépünk a repülőtechnika újdonsága, a Lufthansa 727-es Boeing csodagépe... Három motorja a gép hátulján áll, szinte rakétának tűnik... Beszállunk s pár perc múlva indul a gépünk...

Gépünk erősen ereszkedik, hegyek, dombok, sárgaszínű vetések, lovagvárak jelzik, hogy a történelmi Magyarország nyugati darabján járunk... Sójajtás hagyja el számat s az egyre elhatalmasodó meghatottság közepette szállunk le a bécsi (schwechati) repülőtéren...

Órára nézek: 11 óra... New Yorktól Frankfurtig 6 és fél óra, Frankfurtól Bécsig 1 óra alatt tettük meg az utat... Hét és fél óra repülés után Amerikából Szülőhazám határára érkeztem, kicsi a világ...

Mint szokás a „gazdag” amerikaiaknál, taxi visz szállásomra, a legújabb és legmodernebb bécsi szállodába. Nem mondom, a kényelem, a luxus valóban amerikai, de az ára is, napi 10 dollár... Aludni térek, mert amerikai idő szerint is reggel 7 óra van, bécsi idő szerint pedig dél...

Csörög a telefon, nehezen ébredek kábult álmomból... — „Halló, ki beszél?” — Ujjongva ismerem fel németországi barátom hangját, ő is megérkezett saját autóján... Ugrom ki az ágyból, ma nincs fáradság, ma kezdődik egy kéthetes európai szabadság, ezer élménnyel, két évtizedes viszontlátással...

Elegánsan öltözöm, ma ünnep van, a történelmi császárvárosban vagyunk annyi keserv után. Ma nem számít semmi, jön az édesanyám...

Barátommal egymás csontjait ropogtatjuk a viszontlátás örömeire... Beülünk kocsijába és hajtunk haza Burgenlandba. Nekünk nem számít, hogy ma Ausztria földje... A várak latin és magyarnyelvű márványtáblái a magyar törökverő dicsőséget hirdetik... Az Alpok nyúlványain mi otthon vagyunk... Fertő tó, Kismarton... Eszterházi kastély... Fraknó és Léka vára... A vasfüggöny Rohoncnál, a Pinka patak völgye Alsó- és Felsőörrel, Órsziget magyar felirataival, magyar bor mellett, ott-hon vagyunk! Magyarul beszél a lakosság... Istenem, de szép is idehaza, Ausztria magyar földjén, de a vasfüggönyön innen a nyugati szabadság és biztonság érzésében...

Aztán szálláskeresés, előkészületek egy kis alpesi faluban... Majd száguldunk vissza Bécsbe... 12 szál piros rózsát veszek... Édesanyám úgy szereti a virágot és én hűtlen fia alig adtam neki még...

A forgalmas bécsi pályaudvaron csinos hölgyek, osztrák katonák, tisztek várakoznak. Utasok rohannak, vasútasok tevékenykednek... Egy pult előtt 4 hadapród üldögél. Szinte megszólítom őket, rangjuk a miénk, a mi régi gallérunk és csillagjaink... Fiatal tizedes jön, két krumpalvirágja úgy ragyog, hogy szinte beragyogja a mi szívünket is emlékével...

A bécsi Westbahnhof-on várjuk a pesti vonatot... Feszülten nézegetjük óráinkat... Megszólal a bemondó: — „Az Orient express érkezik!” Tetőfokára lép az izgalom!... Lessük izgatottan a messzeséget...

Elötünik a fekete villanymozdony, az Orient expressz befut Bécsbe... A vonat megáll és tizezres tömeg önti el a pályaudvart... Nevető, kacagó magyar vonat érkezik, mindenki boldog, mindenki szabad levegőt szív... Uristen, micsoda elfeledett név: — „Orient expressz!” —, hát még ez is?... Magyarul kiabál Bécs pályaudvara, síró-nevető rokonok ölelkeznek... A felszabadult boldogság villanyozza a meghatódott tömeget... Állok, állok és nézek a kijáratnál a fekete tömegbe...

Utolsóik között érkezik fehérhajú, lassújárású és már kissé hajlotthátú Édesanyám... 80 évével alig változott, 60 volt, mikor utoljára láttam... Nálam eltörik a mécses, nekem sok volt a 20 év... Anyám erős, Ő nem sír, Ő örvend, hogy újból fiát látja... Néz rám meghatódott fekete szemével és magához szorítja a piros rózsacsokrot... Majd megszólal és első szavai a legnagyobb, legszebb kitüntetést jelentik nekem: — „Szakasztott olyan vagy, mint szegény édesapád!” —... X... Y...

A CHESTERLANDI LOVASŐRSÖN

Furcsán hangzik ez a cím. Persze, ilyen nevű község sohasem volt Magyarországon, így hiába is keressük a térképen. Úgy gondolom azonban, hogy már elég sok emigrációban élő csendőrnek az életébe — egy pár év óta — beletartozik ez a kis pontja a nagy Egyesült Államoknak. Ez egy kis magyar sziget, a nagy idegen nyelvű tengerben, amely éppen Chesterlandben található.

...Türkizkék kocsim, a „Portyázó Töhötöm”, már Észak felé fordult a 306-os úton. Nyeli a mérőföldeket a lankás-dombos ohioi tájakon. Jól ismeri az utat, mint egy régi kiszolgált csendőrlő a portyázási területét, hisz elég gyakran tette meg. Szép színes októberi táj ragyog az őszi kora reggeli napsütésben. No már nem is vagyok messze. A 322-es útkeresztződésen átjutottam s egy pár perc múlva már nem beton úton fut a kocsim. Már látom is a jól ismert házat az út baloldalán. — Lassítok. A fehér kavicsos kocsúton fordulok be. Jobbról fenyőfák adják a szegélyt, balról pedig a még mindig üdezőld pázsit. Ezen túl pedig csendesen folydogál a kis patak.

A fekete bundájú Cigány örömteli csaholással ugrándozi a kocsimra s kezemet nyaldosva üdvözl. Megállok, de Pekáry Pista, az őrsparancsnok, egyben házigazda, már ott áll a nyitott ajtó küszöbén.

Minden alkalommal örülök a viszontlátásnak. Barátságunk nem új keletű. Annakidején együtt szolgáltunk lovas Nagy Pista bácsi nyíregyházi osztályánál. Pista barátom nekem megmaradt olyannak, mint mikor utoljára még otthon együtt voltunk. Megtestesítője az izzig-vérig lovascsendőrtisztnek, magyar úrnak, igazi jó barátoknak, — bajtársnak. Nemcsak a háza, de a szíve is mindig nyitva áll a jó bajtársak, barátok előtt.

Miután átöleltük egymást, már megyünk is ketten fel az istálló felé. Négy lóállás van. Most már mindegyikben ló áll; Kicsi, Blaze, Rebel és Öcsi. Otthon is mindig ezt tettem. Először az istállóba vezetett az utam s aztán a laktanya épületébe.

Most a lovak „extra” abrakot kapnak a tiszteletemre. Megveregetve azok nyakát indulok vissza komótosan a Pekáry kuriába. Ezt a nevet tölem nyerte a ház a keresztségben. A lakás tisztán, rendben várja a látogatót, vagy mint tréfásan engem nevez Pista, a „szemlélő előljárót”. Mindig „szemlekész” állapotban tartja az őrsparancsnok azt. A szobák falán csendőr-, és lovas képek sorakoznak váltakozva. De ott van a Szent Koronás magyar címer is, valamint zebenyői Pekáry Tamás 1633-ban nyert

nemesi címere. Ez egy igazi csendőrcímer, — mert benne a féllábon álló, kavicsot tartó daru, az örökösnek a jelképe volt mindig a heraldikában. Így a Pekáry ő is már csendőr lehetett.

Az őrsparancsnok szobájában, — mint otthon az őrsirodában, — ott van a fiókos, rekeszes íróasztal. Néha Pekáry István huszárkapitány daliás alakja foglalja el a főhelyet rajta a többi családi kép között. De még a Csendőrségi Zsebkönyv sem hiányzik az asztalról.

Újra itt vagyok „Kis-Magyarországon”, — szoktam mondani Pistának. A föld amerikai, de itt a levegő is és a környezet már magyar. Ezt főleg te tetted azzá. Az út porát itókéval mosom le, majd nemsokára már nyergelünk is, hogy egy kicsit portyázzunk. A lovak csak magyarul értenek, talán érzik azt is, hogy két messziről jött magyar ül a nyeregben. Pista mosolygós szeméi azt tükrözik vissza, hogy talán a chesterlandi lankák, a Chagrin folyó völgye most a mátészalkai tájakká változott át. Magam a sóstói erdőt, a nyírségi dombokat látom lelki szemem előtt.

A nagy, őszi virágokkal telehintett mezőn vidáman vágózunk egymás mellett. Most fácán csoportot riasztunk fel, melyet a Cigány és társai vad hajszával próbálnak egy darabig követni. A lovak nyakán tajtékos hab verődik. Szárba fogjuk őket s átmegyünk ügetésbe. Ez sem sokáig tart, mert a közeli domb oldaláról már lépésben ereszkedünk lefelé. Hatalmas törzsű juhar és platánfák között folytatjuk az utunkat tovább. Ez a „szentély”, az Isten csodálatos, természetben alkotott temploma. Mélységes csend, a lovak patái sem csinálnak zajt, mert a föld vastag zöld moharéteggel van borítva. Távolról egy kis patak csengetyüszerű csörgedezése töri meg finoman a templomi csendet. Lovainkat megállítjuk. Mi pedig némán ülünk a nyeregben, s magunkban mondunk el egy röpke fohászt a Mindenhatónak, hogy minket magyarnak teremtett és szabad földre segített.

...Az ebéd utáni idő igen gyorsan szalad. Egy kis löldömítés, ugratás, majd beszélgetés s már is fordulnak be a portára a hívott, vagy hívatlan, a várt, vagy váratlan barátok, bajtársak kocsijai. A lovasörs udvara, kertje egyszerre zajos, mozgalmas lesz. Már lobog a tűz a nyitott lovarda mellett. A juharfa alatti asztalon ott az étel és ital. A poharaknak is el van már rendelve a sorakozó. Kezdetét veszi az oly régi magyar szokás, a szalonnasütögetés. A délutáni szellő messzire elviszi az ínycsiklandozó illatokat. A pirított szalonna, a jó zsíroskenyér pedig megfelelő ágyat ad a bornak is.

Lassan kezd esteledni, a csillagok kigyúlnak felettünk. A tűz még ropog s körülötte ülünk, mint tették az eleink sok-sok évszázadon keresztül. Elfelejtjük hirtelen, hogy szeretett Hazánktól oly sokezer mérföldre vetett bennünket a történelem vihára. Visszaálmodjuk magunkat a Ti-

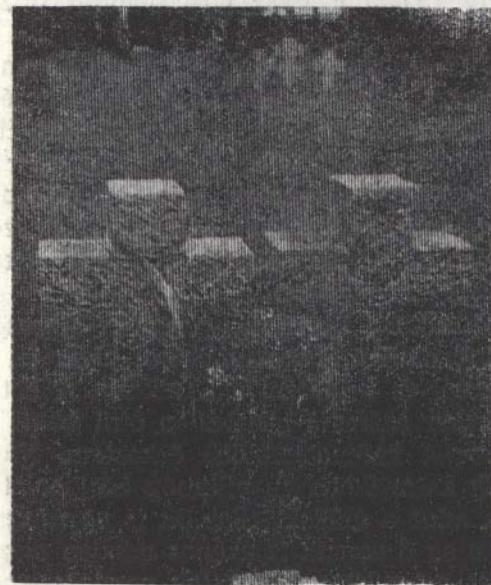
sza füzes partjára s a többi szebbnél-szebb magyar tájra. Felcsendül a tábortűz körül egyik régi nótánk: Kiskereki betyár csárda, zsandárokkal körülállva...

A tűz lassan hamvad. Még egy kicsit gyönyörködünk a szép, pirosuló parázsban. A nóták is elhallgatnak és a tücskök ciripelő zenekara veszi át a szerepet, hogy adja nekünk az altató zenét. A barátok, vendégek kocsijai egymásután tűnnek el a sötétben. Mi pedig a chesterlandi lovasörsön egy szebb magyar jövődőről és egy új, szép csendőreletről álmodunk. Pittsburg, 1965. december 3.

v. baranchi Tamáska Endre szds

Látogatás a magyar katonatemetőkben...

Már évek óta elhatároztam, hogy 1965-ben, az összeomlás és földönfutó életünk 20-ik évfordulóján egy rövid látogatásra vissztérek Európába és sorba látogatom a magyar katonatemetőket Németország és Auszt-

A pockingi magyar hősitemető 15.000 sírral

ria területén egészen a vasfüggönyig, hogy ezzel áldoznak hősi halált halt Bajtársaim emlékének...

A tervet megvalósulás követte és itt adom tapasztalataimat. Az első utam Bajorországban Beilngries nevű városba vezetett. Itt szé-

kelt 1944. Karácsony után a bajai 539-es hadikórház, hol feleségem önkéntes ápolónői szolgálatot teljesített. Az összeomlás után ide húzódtam vissza és itt estem amerikai hadifogságba. Csodálatos szép munkát végeztek abban az időben a kitelepített magyar hadikórházak! Nemcsak a sebesült katonáink életét igyekeztek megmenteni, hanem kaput nyitottak a szétvert és gazdátlanul kóborló honvédeinknek, a kilátástalanul országutakon tévelygő civil menekültjeinknek is!

Az amerikai megszállás után szinte naponta temettünk! Sok, sokezer magyar katona halt meg Magyarországtól Nyugatra, olyanok, kik a Felvidéken, vagy a Dunántúlon kaptak súlyos sebesüléseket, akiket még élve kiszállítottak hadikórházainkba.

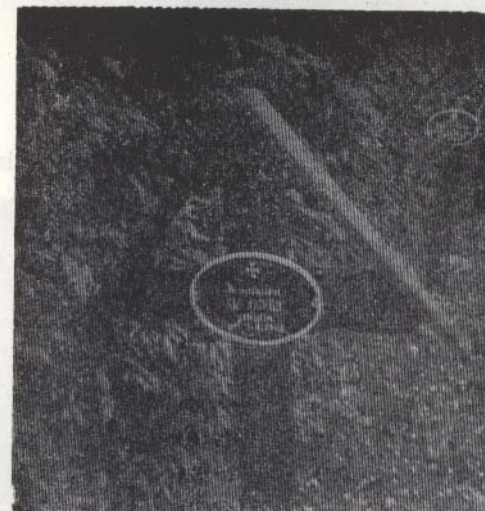
Mi, az egészségesek ástuk meg sírjaikat s mi vittük koporsóikat! Emlékük megőrzésére deszkából, később amerikai tüzérségi hüvelyekből mi készítettük a Tűzkereszt utánozta sírkereszteket.

A beilngriesi (Oberpfalz), temetőben nem találtam meg a magyar katonasírokat. A temetőőr elmondta, hogy az összes magyar katonasírt Nyugat-Németország területén a német állam kihantoltatta, a csontokat plasztikzsákba helyezve Pockingban dízsírhelyre temették el s ezt a magyar katonatemetőt, mely 15.000 magyar hősi halottat őriz, a német állam tartja fenn.

Utaztam tovább Pockingba és valóban megtaláltam a magyar sírokat... Egy kb. 50-szer 100 m-es területen, fenyőszegélyezte füves parcellában egymás mellett fekszenek a halál békéjében Hőseink... A kettős kereszt adják meg a magyar jellegét, a tömegsír betonfedőjén pedig — az ismeretlen Katona — emlékműjén rosszul írott magyar szöveg a német mellett őrizi magyar Hőseink emlékét... A szomorúfüzek megható őrseget állanak, az éneklőmadarak a temető csendjében dalukkal búcsúztatják az alkony napsugarát...

Aztán haladtam tovább a Duna völgyében... Messze Ausztriában St. Pölten előtt furcsa, órmótlan betonmonument hívta fel figyelmemet. Letértem az Autóbahnról és beléptem a temetőbe. A hatalmas vörös csillag és a nyugati ember számára ismeretlen ciril betűs felíratok azonnal elárulták, hogy szovjet katonatemetőbe érkeztem. Kíváncsian tekintetem körül. Bennünk katonákban az ellenség hősi halottjai épp oly tiszteletet ébresztenek, mint a mieink! Hisz ők is ugyanazt a parancsot teljesítették, mint mi s az ő sorsuk is azonos minden ország hősi halottjainak sorsával. De itt mást láttam! A sírok gondozatlanok, a fű méteres magasságot ért el, a libapimpó egyformán nő a sírokon a szarkalákkal... Nemsokára megfejttem a rejtélyt s ma már tiszta előttem, miért ápolatlanok a szovjet katonasírok Nyugaton! Mert a szovjet vezetői szigorúan tiltanak minden más katonasírt túl a vasfüggönyön! A Kárpátoktól az Alpokig 300 ezer német katona és kb. ugyanannyi magyar esett el. Ma-

gyar és német katonatemetőket tilos fenntartani odaát. A magyar és német hősök sírjaira tilos virágot vinni, tilos nekik emlékművet állítani. De a szovjet katonatemetők virágban pompáznak, nekik órmótlan betonobeliszket állított a megszálló hatalom, a szovjet hősök emlékét a kivézenyelt diákgyerekek frissen, ápoltan kell tartásák! A magyar és német halott csak fasiszta áldozat volt és a „felszabadító szovjet hősök” érdemlik meg egyedül az emlékeztetést! És miután alig van német, vagy osztrák család, mely 1, vagy 2, esetleg több fiút ne veszített volna s azok sírján tilos a virág: így az osztrák lakosság terrornélküli nyugati életében hasonlóképp fizet. Ha az ő fiaik nem kaphatnak még egy fakeresztet sem, akkor a szovjet temetők is maradjanak árván!

„Honvédsoldat Gál Mihály” a semmeringi hősi temetőben

Elgondolkozva folytatom utamat tovább. A Semmering hágó festői nyergében a legszebb katonatemetőt találtam! Hatalmas fenyőfák árnyékában sokszáz hősi halott alussza örök álmát... A temetőt sűrű törpefenyősor határolja, az üde zöld pázsiton sok-sokszáz fekete kereszt, alattuk millió és millió színes alpesi virág...

Ezt a katonatemetőt többször felkerestem. Lélelemelő hatást vált ki a belépőben! Az egyszerű fekete fakeresztek, a virágos sírok, az alpesi csend a Hősök örök nyugalma adja a látogatóra... Végigolvastam az öntött ezüst névtáblákat... köztük sok magyart találtam! Feltűnt, hogy ezek a Hősök mind 1945. áprilisában estek el! Ezek a hősök állották az utolsó szovjet rohamokat az összeomlás utolsó tavaszán... Akik Szombathely és Kőszeg térségéből indultak a visszavonulás keserű útjaira, azok ma is emlékeznek, mily szörnyű erőfeszítésbe került felkapaszkodni az Alpok nyúlványaira! Mennyi keserűet, könnyet csordultatott ki a visszavonuló szétvert hadsereg katonái és a milliós tömegben menekülő

Ismeretlen magyar katona sírja a Semmeringen

„Honvéd Pozsár János”

polgári lakosság szeméből az elveszített haza emléke... Akik visszanéztek az alpesi utak szerpentinjeiről az égő magyar falvakra, azok sohasem felejtik el 1945. áprilisának napjait... Még emlékezünk a lövészgödrökre, ahol Panzerfausztos német katonák várták az országút mellett az előretörő szovjet harckocsikat... S ma ezek a Hősök itt pihennek a fenyők árnyékában, kik meghaltak azért, hogy mi Nyugatra érkezhessünk... Sze-

retettel simogatom meg a magyar keresztet, az árva Honvédek emlékét, kik teljesítették az utolsó parancsot a német Kamerádok oldalán...

Aztán kihajtottam a vassüggönyhöz az Irottkő oldalára. Átnéztem az

aknamezőkön az árva magyar területre. Gondolataim elérték a budai Hősök jeltelen sírjait, a Duna és Tiszavédelem árva Katonáit, Nagyvárad és Torda Hőseit... Aztán emlékezetemben megpihentem Forgó hadnagy és az ungvári Próbacsendőrök vereckei sírhantjainál... Szinte láttam a Kárpátok roppant hegyeit, hol 21 évvel ezelőtt így búcsúztak fiaink Sarray zászlós sírjánál: — „Zászlós úr, még visszajövünk!” —

1965-ben állanak a német és magyar katonatemetők Nyugaton!

Köszönjük Németország, köszönjük Ausztria! Mi nem felejtünk...

—y—y

A Nagytavaktól a Csendes óceánig ...

A transz-kanadai expressz Észak-Ontario 250.000 tava közt száguld és hatalmas körívet véve nyugat felé fordul... Éjjel felé jár az idő, de aludni nem akarok... Megbűvölve ülök hálókocsim fülkájében és kitekintek a váltakozó fenyőerdők, sötétben csillogó vadvizek tájaira... 17 napos vakációm kezdődött, az írógépem otthon pihen, 17 napig nincs hajnalig tartó levelezés, ezerféle gondok elintézése... Oh édes kiérdemelt szabadság, mely Nyugatkanadába röpit! Várnak csendőr-bajtársaim, életemben először látom a nagy kanadai búzamező síkságokat és cow-boyokkal teli prairie-t, a kanadai Sziklás hegységet s végül álmaim netovábbját megpillantom a Csendes óceán hatalmas víztengerét...

Kitekintek a zakatoló vonatból. Jobbra fent ragyog az északi sarkcsillag! Észembe jut, hogy az előző években ezt a csillagot balról láttam, az Atlanti óceán felett magasan járó óriásrepülőgépekből. Akkor európai bajtársaimat látogattam sorba! Most pedig Nyugat-Kanada következik...

A csendőr lélek nem ismer időt, évtizedeket. Aki csendőr volt valaha, az ma sem változott. Mintha valamennyien testvéri rokonok lennénk, úgy üdvözljük egymást! Várnak a régi Bajtársak, hogy elvigyem hozzájuk a zöm üzenetét...

Egyik pillanatról a másikra eltűnnek az erdők és tavak. Vonatunk már Manitoba síkságán fut. Lapos, mint egy biliárdasztal s a sötétben is sárgállik a hatalmas búzatenger...

28 órai száguldás után megáll a vonat Winnipegben. Az állomáson rangidős ezredes Bajtársunk fogad egy fhdgy kíséretében. Katonás jelentkezésemre könny jelenik meg szemében. Az emigráció 23-ik évében járunk s rég nem látott ilyet. Szállásunkra vonulunk, megered a szó... Minden sorra kerül, a beszélgetés során eltűnnek évtizedek, tengerek, országhatárok... Domokos Sándor fhdgy felhevülten beszél Budapest ostromáról, hol szovjet fogságba esett, mely 10 évet rabolt el életéből. Ma viszont boldog, megelégedett kultúrember, ki az emberi szabadság országában máris behozta az elveszített évtizedet...

Lejárt 24 óra, az expresszvonat tovább száguld... Másnap délben Alberta síkságán lassít a vonat s méltóságteljesen megáll Edmontonban... A kijáratnál küldöttség fogad. Már messziről megismerem őket: azok csak magyarok, honvédek és csendőrök lehetnek. A vídám üdvözlés, kezetrázás során ők ugyanezt mondják rólam... Két csomag a két kezében, mégis katonás a járása, az csak ő lehet!...

Bagoly Nénihez visz a bajtársak autója, néhai Bagoly András alhdy özvegyéhez. Három szomszéd házában lakik a Bagoly rokonság: fiuk, leányuk, menyek és unokák, vők sokasága... Itt Bagoly Néni az őrsparancsnok, pattog is a parancsszava, amint előkészíti a túlzásba vitt ünnepi ebédet... Délután felkeressük ura sírját s a nagy Bagoly Család jelenlétében leteszem a kegyelet koszorúját a MKCSBK nevében sírjára... Majd egy súlyos beteg csendőr asszonyt látogatunk meg: Csöndör József főtörm feleségét, ki körül két csinos, egyetemi diplomás leányuk segít, szorgoskodik, hogy könnyítsék édeanyjuk fájdalmait...

Noel Péter okl. mérnök, tb. csendőr, műegyetemista harcos, az egyetemi rohamzászlóalj hajdani katonája mesél Buda ostromáról, a kitörésről, hol őt sebesülten elfogták a szovjet katonák... Megélnékül a parancsnok: a legendás hős, Nagy Zsombor csendőr százados hatalmas alakja... Másnap Noel Péter tb. csendőr gépkocsiján rohanunk délre: Calgaryba. Szokatlan nyári hőmérséklet uralkodik a szeptemberi őszben, Péter barátom hűtővíze forrásnak indul s lekésünk a calgaryi fogadtatásról... A hat fős fogadóbizottság azonban telefonhívásomra máris öszszegyülekezik s az első calgaryi vacsora, a rég nem látott Bajtársak közt utolérhetetlen hangulatot eredményez Balogh Tuta fhdgy bajtársunk lakásán, felesége, a kedves csendőr leány, Egry Zsuzsa körében.

Régi hűdves barátom Szelei József szakv házában lakom. Mint mondja, örökké hálás, hogy 23 évvel ezelőtt sikerült kiszabadítanunk Peterkin

angol kapitány segítségével a hadifogolytáborból... Jóskával megtekintjük a rohamütemben fejlődő préri-várost az új 120 méter magas toronyból... Meglátogatom a városháza mérnöki osztályát, hol Jóska barátunk dolgozik... Program program után... Alig győzzük a látogatásokat. A galántai zlj két századparancsnoka körében, a kiváló szellemű és egyik legerősebb MKCSBK csoportunknál igen kedves, bajtársi légkörben telik az idő... Szinte ünnepelnek a Fiúk, de mint mondják, ez kijár a MKCSBK vezetőség ügyvezető elnökének! Ők hálásak azért a munkáért, melyet a vezetőség a csendőr emigrációért és a csendőr szellem fenntartásáért fáradhatatlanul végez... vitéz Duska László vk. százados, a MHBK vezető helyettese hív vacsorára. A doni áttörés honvéd hőse, az arany vitézségi érmes Duska szds azóta sem változott! Elvisz Calgary egyik középiskolájába, hol az ő szervezésének eredményeként két osztályban folyik magyar nyelvű tanítás. Megható pillanat számomra, látni és hallani a magyar tanárokat, a magyarnyelvű oktatást, a diákok tökéletes magyar olvasását és feleleteit! Istenem, igaz ez? Szinte szemeimet dörzsölöm, látván a legszebb magyar város, Calgary csodákbanmő magyar szellemét...

Tiszteletemre a magyar templom termében vacsorát adnak Bajtársaink, ott találkozom Calgary városa magyarságával, a magyar szervezetek vezetőivel... Közel három évtized távlatából ölelem meg régi diákbarátaimat: a Tisza mentéről származó Kovács Marci és Zöld Gecsót... A MKCSBK anyazászlaja és a Manlicher puska sikert arat!

A calgaryi csoportvezető jelenlétében meglátogatom a temetőket és ismét elhelyezem a kegyelet koszorúját a MKCSBK világszervezete nevében az itt elhunyt Egry László alezredes és Nagy Sándor főtörzsőrmester Bajtársaink sírjain...

Hajnaltól csörög az óra! Oly nehéz felébredni a szinte álomnak tűnő calgaryi környezetben! De mozgás, jön a közlekedési őrsparancsnok: Keresztes Lajos főtörm gépkocsija! Calgaryi szabadságom fénypontja következik: közlekedési járőr indul a kanadai Sziklás hegységbe. Járőrvezető Keresztes főtörm, járőrtársak Kiss szds és a MKCSBK ügyvezető elnöke. A hatalmas kocsi máris nyugatnak veszi az irányt, a 4.000 méteren felüli csúcsok növekednek... Egy órai hajtás után Lajos barátunk már a hegyek közt repeszt egyre felfelé... Jasper nemzeti parkjában kiszállunk és gyönyörködünk a Viktória gleccser szépségeiben és az alatta elterülő Lujza tó jeges zöldeskék vizében... A parancsnokságot Kiss szds veszi át és 5 mérföld körüli gyalogtúrát végzünk a tó körül a gleccser aljáig... Nem mondom, szép a séta ily festői környezetben, az égisz sziklák aljában farkasétvágyunk megnövekszik és letelepszünk az országút mentén egy kis tízórára... Lajos érti a dolgát etéren is, fröcsös poharak és nemes itókák kerülnek elő luxuskocsija saroglyájából... Vídáman falatozunk s egyszer csak három medve tűnik elő pánikszzerű gyorsasággal előttünk! Kapom a fényképezőgépet és vagy 10 méter-

ről próbálom lekapni őket! A pánik most medvéinket éri, talán azt híven, hogy régi géppisztolyomat húztam elő, oly gyorsasággal menekülnek viszsza az erdők mélyébe. Csak a hátuljukat sikerült lefotografálni!

Lajos visszafelé hajt a híres Banff nemzeti parkba. Legelésző szarvasokat és őzikéket látunk. Kocsija a híres banffi fürdőhelyre visz, a 40°C. melegű szabadtéri medencében uszkálunk. Fejünket gyakran kell a víz alá borítani, mert az őszi levegő-hőmérséklet veszedelmesen közeledik a fagyponthoz... A medencében calgaryi csendőr Bajtársainkat ismerjük fel, akik asszonyostul kirándultak ide, tudván a közlekedési járőr végcélját... Már az óriásfenyők tetejét surolja a letünő napsugár, mire elindulunk haza, Calgaryba... A roppant hegyóriások Erdélyt juttatják eszembe s a képzelt hasonlóság alapján mondogatom: — Odanézz, az az Oltárkő, az a Nagybagymás, emez a Hargita! Frúk, otthon járunk...".

BúcsúvacSORa hazai bajtársi körben... Korai ébresztő, Szelei Jóska kocsija valamiért megharagudott, mert nem akar beindulni. Taxin szállunk a vasútállomásra. Ott várnak már mind: a két galántai szdpk. a közl. őrspk. az új Calgary-i MKCSBK csoportvezető: Szabó Gellért hdgy. Bánatos vagyok, hogy ily kiváló Bajtársaktól kell búcsút venni! Dehát félre bánat, félre bú! Piros-zöld a paroli! Az emigráns csendőröknél nincs se időbeli, se térbeli távolság... Mindenkör együtt maradunk! Isten veletek Bajtársak!...

A motorvonat északnak száguld, három óra után elérem a 80 mérföldre fekvő Edmonton városát. Beülök ismét a transz-kanadai expressz hálokocsijába. Alkonyatkor vonatunk már mélyen bent jár a Sziklás hegységben... Éjfélkor megáll a vonat a nyílt pályán, minden utas kitekint: a kanadai Rocky legmagasabb havas csúcsa integet: a Mount Robson... Reggel a Fraser folyó festői völgyében ereszkedik az expresszvonat, szemmel láthatóan lefelé...

Néhány óra még és kiszállok Vancouver állomásán... Szakad az eső Vancouverben, de két Bajtárs mégis vár!

Kovács György II. főtörm és Antal Mihály rő szakv., tb. csendőr várnak, utóbbi édesapja Erdélyben a Vulkan szorosban volt járásörmester...

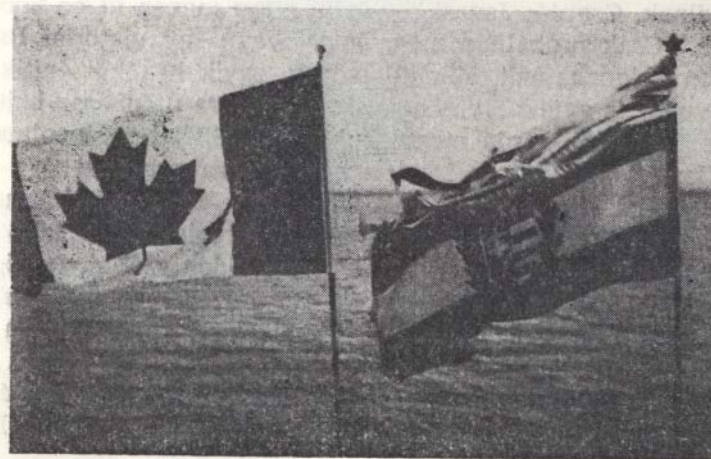
Kovács Gyurka régi ismerős, a Bajtársi Levél kanadai szerkesztőségének egyik úttörő indítója, ki egy idő óta vancouveri nyugdíjas, egy dolgozó magyar család kisgyermekének nevelője, felügyelője... Élvezzük Gyurka pompás ebédjét, majd értünk jön egy másik vancouveri Bajtárs: Makranczi Imre őrn. Átvonulunk az ő szép modern házába, ahol kései csendőrnapot tartunk... Ott díszeleg a főhelyen a régi csendőrzászló, örök lojalitásunk kifejezésekképpen a kanadai juharfaleveles zászló és közöttük mindnyájunk első felesége: a csendőr Manlicher puska...

Másnap ragyogó napsütés köszönt ránk. Autót bérlek és nekivágok a hegyeknek, a Garibaldi hegyen lakik Antal Mihály, az ő otthonát szeretném látni. Az út azonban nem olyan egyszerű! Nem egyszer szívverésem eláll! Balra lent többszáz méteres szakadék és a tenger szintje, jobbra

fent nem látom a szikla tetejét... Az út sziklába vágott szerpentin, még szép időben is hátborzongató veszélyes terep. Hál' Istennek, átvergődök ezen is, örökzöld ősfenyők közt kis falucska házai bontakoznak ki s túl a falun a hegy oldalán megtalálom Antal Miska magaépítette székely stílusú házat. Körülnézünk a festői környezetben, a Székelyföldön érezzük magunkat. Én a Hargitát látom, Antal a Gyimesi szoros havasait, mint mondogatja, azért telepedett le itt s egy fűrésztelepen dolgozik... Tárkonyos levessel kezdődik a vacsoránk s hajnalig tart a beszélgetésünk... Emigráns sors.

Másnap visszatérek Vankauverbe és vonatra ülök. A Csendes óceán partján vezető „Nagy Északi Vasút”-tal az USA-ba utazom. Washington állam egyik kedves városa üzleti negyedében megtalálom Körmöczy Nándor g. szds bajtársunk írógépkereskedését. Buda ostromától fogva idáig hosszú az idő, de nekünk fel se tűnik, amint bajtársi beszélgetésünk során újból eltűnik tér és idő. Csak az ostrom ágyúörgése, a csendőr védők géppisztolyropogása él. A háború elveszett, a Csendes óceán partján mégis él a csendőr lélek...

Vancouverben újból korai ébresztő vet ki az ágyból! Ragyogó napos időnk van, rohanunk le a kikötőbe és hajóra szállunk. Négy csendőr és egy csendőrasszony Nanaimóba és Viktoriába igyekeznek! Hajónkról még

Zászlónk lobog a Csendes óceán partján

szébb, még felemelőbb a Sziklás hegység roppant vonulata. Égetően sűt a nap és sirályok százai keringenek a fedélzet körül... 80 km-es utat 3 óra alatt szeli át hajónk és kikötünk Nanaimóban. Ismét egy katonás kiállítású embert látunk, ki magyarul köszönt ránk: „Isten hozta százados úr!” Csordás János szkv bajtársunk autójába ülünk, ki elvisz magaépített ultramodern-ultrakomfortos, márványborított házába, mely inkább egy kacsalábon forgó kastélyhoz hasonlít... Megérkezik Viktoriából Hango-di János alhdgy bajtársunk, az utolsó szolnoki szakaszparancsnok. Sof-

förje saját aranyos felesége. A vidám társaság alig győzi szóval, jókedvvel. Azonban indulnunk kell, vár a vacsora Victoriában! A csendőrszöny soffőr röpít bennünket, a kanyargó hegyiútról ragyogó kilátást élvezünk a vancouveri öböl felé és megpillantjuk az óceán sima tükrét is... Két óra múlva volt szd-ombeli csendőr bordáit ropogtatom: Urbin János szakv-t Bajorországban láttam utoljára...

Kitervezett program szerint sietünk ki az óceán partjára... A nyugati nap a víztükör felé közelít, mikor kitűzzük zászlóinkat... A Csendes óceán szele lobogtatja Tölgyessy Győző vezérőrnagy úr zászlaját, rajta MKCSBK csoportjaink színes szalagjait rázza a szél. Csordás szakv magasba emeli a Manlicher puskát! Mi, a többiek megbüvölve állunk és nézünk messze nyugatra, hol lehajlik az óceán vize.

Lelki szemeink előtt Euráziát látjuk, délnyugat Ausztrália partjait... Lélekben tisztelgünk a Szibériában 25 évre és életfogytiglani kényszermunkára ítélt csendőr Bajtársaink előtt! Lélekben megrázzuk ausztráliai Bajtársaink kezét... Sirályok, köszáli sasok keringenek felettünk, szinte kérjük őket, hogy vigyék el igaz bajtársi üdvözetünket nekik...

Visszatérünk az Urbin kastélyba, ahol kései csendőrnapi vacsorához terít az igen csinos háziasszony. Ittélő Bajtársainktól megtudjuk, hogy Victoriában sohasincs tél, télen kell a legtöbb füvet vágni, télen is színes virágok nyílnak. Csordás Jancsi rövidujjú nyári ingben ül be kocsiába január végén. (Csak próbálnád meg Ontarióban!) Így victorai Bajtársaink télen-nyáron dolgozhatnak, időmilliomosok, egyik házukat építik a másik után, így a pénz is gyűlik... A nagyszerű vacsora utáni igaz bajtársi hangulat jnnepi beszéde során megalakul a MKCSBK british-columbii csoportja... Ismét erősödünk, ismét megnőtt szervezetünk!

Lejárt az időnk, de a victoraiak lelkesedése nem szűnik. Autóoszlopunk világító reflektorokkal száguld vissza Nanaimóba, a kikötőhöz. Itteni Bajtársaink mind elkísérnek... A hajón hideg szél süvít végig s hajnali sötétben kötünk ki Vancouverben. Reggel esik az eső. Szállásadóm Makranczi Imre feleségével visz ki a repülőtérre. Félóra múlva a felhők feletti örök napfényben száll a gépünk a Sziklás hegység felett... A gépből Calgary-t kutatom, kezemben a fényképezőgép... Csalódás ér, Albertát fehér hó borítja már, Calgary nem tűnik elő! Köszönöm Bajtársak, Isten Veletek!

... y ... y

TRIANONI ÉVFORDULÓ

Meggyaláztatásunk fájdalmas, felejthetetlen emléke félszázad távlatában. A szovjet „fölszabadulás” keserű, negyedszázados évfordulója. Ezeréves évfordulónkat otthon sanda fordulattal ünnepeletetik István király születésének kierőszakolt dátumával. 25 éve robbant az első atombomba s még sorolhatnék néhány évfordulót!

Mi csak állunk az évfordulók meredek partjain, a múlt küzdelmeinek, örömeinek, bánatainak ismeretében. Keressük a következő helyes lépést, hogy le ne zuhanjunk a népeket, nemzeteket elnyelő végzetes szakadékba.

A mögöttünk lévő múlt változtathatatlan. De ez a múlt a mi tanítómes-terünk, tanulunk belőle sokat! A jövő, ami előttünk áll, még kifürkészhe-tetlen. Igazságunk ragyog a múlt tündöklő fényében, nem lehet nyugtunk addig, míg a fény be nem világít minden ármány függöny mögé, a lelki dzsungelek sötét berkeibe! E fényt kell eljuttatni a nagy törpékhez, a törpe Briandokhoz, utódaikhoz, hogy ne velünk akarják feltölteni a hábor-gó szláv tengert, melynek hullámai már a germán óriást, az Alpok nyúlva-nyait nyaldossák. Ne akarják, mert őket is elnyeli!

Szövetségi s szótartó hűségünk vitt minket az elsővilágháborúba, me-lyet — annak végzetét előre meglátó államférfiaink- hiába próbáltak megakadályozni. Mert megpróbálták! Legfőbb bűnünk hűségünk és fajtánk-hoz méltó helytállásunk volt, ezért nincs mit szégyelnünk. Legfájóbb se-beink a hullarablók átkos körének fosztogatásai, azok, kik csak a magyar kard védelmében élhették ezer éven át sajátjaóságos életüket. Azok, kik ha-zug bűjtogatásokra és trianoni parancsra kapzsi haramiákként vetették rá magukat fegyvertelen nemzetünkre. Azért fegyvertelenre, mert az igazsá-gos, a népek meghallgatása alapján hozandó béke ígéreteiben hittünk és szótartó fajtánkhoz illően letettük a fegyvert. Hittünk a Wilson doktri-

nákban, népakaratban, a népszavazásban! Hol maradtak ezek a gyülöködő „győztesek” asztaláról?

De az igazság igazság marad, bármennyire is kényelmetlen szomszédainknak és „békekötő” gazdáinknak, Feszül a trianoni igazság és szét fog pattanni!

Körülöttünk forog a zajló világ. A régi eikopott meséket fenntartani igyekezők ideje lejárt, a világ eszmélni kezd! A távolságok lerövidültek, sorozatos balsorsaink folytán mindenütt jelen vagyunk, mint a nemzet élő lelkiismeretei és nem sirató vénasszonyai. Élünk tehát a lehetőségekkel!

Századunk diktátorai megmutatták a világnak, hogy az igazság megcsúfolása mennyi könnyet, mennyi vért, mennyi szenvedést és még több igazságtalanságot hozott. Nem hozhat mást a jövőendő Egyesült Európája sem az igazság hijján. Látjuk a húzavonát, hogy mindegyik fél igyekszik kijátszani a másikat és a másik fél rovására akar nyerni! Mi bízunk a józan ész sikerében az egymásrautaltság szükségszerű felismerése folytán. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a mindent felfaló gazdasági s vele kapcsolatban a nemzeti törekvések is ezer alakban jelentkeznek.

Kérdezed, mit tehetünk?

Hírdesd, juttasd el igazságunkat, fájdalmainkat, soha bele nem nyugvásunkat mindenhová, munkatársaidtól kezdve barátaidig, a világ minden számottevő vezetőjétől a befolyásos környezetekig. Nemzeti igényeinket, jogos fájdalmainkat csak így összefogva védelmezhetjük s csak ezzel szolgálhatjuk jobb jövőnket. Öleld magadhoz az országút elesett vándorát, a hontalan magyart!

Ne keress, mert úgy sem találsz megnyugtató magyarázatot Trianonra. Ne állj a bűnös ostobaságok védelmezői közé hallgatással, passzív magatartással, mert ez bünt és lemondást jelent.

Egyszer már fellebbent a trianoni fátyol. A két bécsi döntés angol, francia, olasz és német államférfiak döntése hozta meg, beismerve Trianon tévedéseit. Bár ez csak féligazság volt, melyet eltaposott az önző szláv diktatura a nyugati „győzelmi mámor” hangulatában. Lelkünkben azonban félárbocon leng a nemzeti zászló.

A politika sötét dzsungelében utat tévesztett felelősöknek vissza kell térnie a keresztúthoz, az 1919 előtti területi és néprajzi, történelmi és gazdasági tényezők igazságaihoz. Csak innen vehetnek helyes irányt a tisztességes építéshez. Ez az ő érdekük, a világbéke érdeke, de különösen Európa érdeke!

Érezzük, tudjuk, hogy új világrend van kialakulóban, melynek elrendezéséből mi is részt igénylünk. Csendőrr Bajtársaim, kérjük az Uristen segítségét, hogy acélozza meg erőnket, sikerrel vegyünk részt 1971-ben a magyar nemzeti emigráció szellemi rohamában!

Valahol Európában, 1970. június 4.

Koppányi Imre alhgy

ERDÉLYI VÁGYAK...

Itt Párizsban, Franciaország fővárosában, sokszor kimegyek a Szajna partra, s viszem magammal „A lármafák népe” c. kis könyvet s olvasgatom.

S ha kigyelmegek felteszik azt a kérdést, hogy vajon miért, hát rögvest megadom rá a választ, hogy én is ebből a szép Erdélyből szakadtam ide, Franciaország kellős közepibe!

Esmélt ismétlem, hogy Erdélyből, de honnan?

Hát Csikmegyéből, az egyik híres székely vármegye végső zúgából, Gyimesbükkkről, a Csángók hazájából, mint „gyimesi vadvirág”.

Fajtam elcsángált, egészen a Moldvai oláh határig!

Mert hallgassák meg népem történetit, mely mindnyájunk története is egyúttal:

Atila halála után fiai esszeveszték az örökségen, és a magyar törzsek egymást kezdték gyilkolni.

Atila legkisebb fia Csaba, meg akarta menteni törzsét és otthagya testvéreit, a Duna-Tisza tájáról elindult Kelet felé újabb területeket meghódítani s így jutottak el a mostani Erdélybe, ahol megálltak a Kárpátok lábainál.

A harcos magyar törzsek négy vármegyére osztották fel az elfoglalt területeket, amik ma a következő neveket viselik:

Háromszék, Csik, Udvarhely és Marostorda.

Csaba vezér és királyfi törzsei itt véglegesen letelepedtek, házakat és falvakat építettek fel a hosszú évszázadok alatt, gondosan megőrizve magyar nyelvüket, hagyományaikat, szokásaikat, nem keveredtek más szomszédos törzsekkel s ők voltak Nagymagyarország keleten felállított „ország-védő törzsei”, a betörni szándékozó ellenséges népeket ők tartóztatták fel ezer év óta.

Különösen a csiki székelyek harcban is daloló bátor magatartása s életét is feláldozó hősiessége vált legendássá!

S aki ebből a fajtából származik, ősei bélyegét örökké magán viseli. A tisztesség, a becsület, az adott szó betartása, a hűség, a hazaszeretet és Istenfélelem, a családszeretet, a magyar testvériség öntudata s a hősiesség.

No most ha néha-néha elgondolkozik sorsán a székely ember, valósággal megdöbben azon, hogy a sors hazájától olyan messzire sodorta s élete nagyobb részit más országban kell letöltse, ahogy Bálint József verseiben olyan szépen, valósággal imádságként ír le!

Hát hogy es kerültem ide Párisba, nem magamtól jöttem, a háború so-

dort ide, eszem ágába se vót, hogy fajtámat s esment hazámat elhagyjam.

Most meg nem tudok hazamenni, mert idegen uralom bitorolja őseim földjét!

S ez már tart 25 esztendeje!

Még az a szerencsém, hogy Erdélyben családot alapítottam, s azt mondtam az asszonynak;

Ha akár meddig is tart a hontalanság, el ne csüggedj, légy gerinces, és áldd a nyomorúságot, hadd legyen példaadás a jövő ifjúságnak, hogy inkább idegen földbe temessenek, de meg nem alkuszunk a mostani rendszerrel, akár Kossuth.

Írjuk a leveleket haza Erdélybe, mint Mikes Kelemen, vágyunk és szeretnénk újra hazamenni, otthon lenni a családtagjaink közt, a hegyeink közt, utoljára meglátni a nagyon öreg szülőket, de nem lehet, mert katonák voltunk, harcoltunk az ellenség ellen, s egy vesztett csata után, az árulók bitorolják hazánkat, s nem lehet, hiába nem lehet.

Nekem es vérzik a szívem!

Úgy látom magam előtt a Székelyföldet, mintha tegnap hagytam volna el, pedig már eljöttem hazulról, 30 esztendeje, 1940 óta!

Elhatároztam magamban, hogy néha néha leírom gondolataimat, hadd olvassák a B.L.-ben más magyar testvérek es.

Most búcsúzómagiktul, azzal, hogy megígérik, hogy az itt leírt székely himnuszt a következő levelemig bétanulják!

SZÉKELY HIMNUSZ

Ki tudja merre, merre visz a végzet,
göröngyös úton, sötét éjjelen,
vezesd még egyszer, győzelemre néped,
Csaba királyfi, csillag ösvényen.

Maroknyi székely, porlik mint a szikla,
Népek harcának, zajló tengerén,
Fejünk az ár, jaj — százszor elborítja,
Ne hagy elveszni Erdélyt Istenünk!

Idvezli magikat „DANI BÁ”.

(Máthé Jenő örm.

Páris, 1969. november 11.

Trianoni lelkiség a II. világháború végén

Írta: „SAJOLI HIDŐR”

Nem vitás, hogy a mai világnomorúság és világbizonytalanság magát a Párizskönyéki „békeparancsok” alkalmával hintették el. Az sem vitás, hogy ezeket akkor a tudatlanság, az ellenséges intrikák és hazug tájékoztatás, a győzelmi mámor és a velejáró bosszúvágy szülte. Nem-sokára ismét lezárul egy éve annak, hogy 45 évvel ezelőtt nekünk Trianon átka jutott osztályrészül. Hogy milyen kegyetlenül fogalmazták meg ezt a békerongyot, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy annak aláírása előtt talán maguk a diktálók is ráeszméltek annak igazságtalanságára és a hozzáillesztett Millerand-féle kísérő levélben megígérték, hogy azt orvosolni fogják. Lehet, hogy ez a kísérőlevél csak kijátszása volt a mi jóhiszeműségünknek, akkor pedig közönséges beugratásnak kell minősítenünk.

Bár már olyan áramlat kezd tért hódítani még magyar emigrációs körökben is, hogy Trianont emlegetni szinte bűnös cselekedet, én vállalom ezt a bűnösséget és írok róla, akár tetszik a „reális embereknek”, akár nem.

Háborús élményeim jegyzetei között egy gyorsírásos feljegyzést találtam, amely a II. világháború után — 1945-ben — egy angol-francia Vizsgáló Bizottság előtt tett vallomásom egy töredékét szóról-szóra tartalmazza éppen az előbb említett Millerand-féle kísérő levéllel kapcsolatban. Ezért tartom érdemesnek leírni, mert a Trianon-i békediktátorok szörnyű bűnüket még azzal is tetőzték, hogy saját népeik lelkébe is beleprésették a békeparancs „igazságosságának” megtévesztő elméletét, jól-lehet azok ellen mi háborút nem viseltünk. De álljon itt a bizonyíték:

Öt órán át nyaggatott a Vizsgáló Bizottság. Nyelvismeretem fogyaté-
kossága miatt, de méginkább azért, hogy kihallgatásomnak és vallomá-
somnak tanúja is legyen, tolmácsot kértem. Ezt meg is kaptam egyik fo-
golytársam személyében. Már két óra is elmúlt a kérdés- és feleletek-
kel, amikor a Bizottság elnöke a következő kérdést tette fel:

„Ezredes Úr szolgálati beosztásánál fogva sok mindent láthatott és
tudhatott: mondja meg tehát nekünk, mik voltak az okai és kiket terhel
a felelősség azért, hogy Magyarország a németek karjába dőlt?”

„Önöket Uraim!” — válaszoltam.

A nem várt válasza valamennyien felszisszentek és felugrottak, mire
az elnök ingerült hangon ezt kérdezte:

„Hogy értette ezt Ezredes Úr?”

„Ügy értettem, amint mondtam!” — volt a felelet.

„Magyarázza meg a szavait Ezredes Úr!” — hangzottak az elnök erő-
teljes szavai.

Magyarázat: „1920. június 7-én az Önök kormányai Magyarországra
erőszakolták a Trianon-i békeparancsot, amely Hazánkat kegyetlenül szét-
darabolta és gúzsba kötötte. Amikor tiltakoztunk a békeparancs igazság-
talan rendelkezései ellen és vonakodtunk azt aláírni, hozzáfűzték a Mil-
lerand-féle kísérő levelet, amelyben ígéretet tettek arra, hogy később is-
mét felülvizsgálják a békeszerződést és sérelmeinket orvosolni fogják.
Az Önök kormányai ezt az írásban adott ígéretüket nemcsak be nem vál-
tották, hanem 25 év leforgása alatt arra nem is mutattak semmiféle haj-
landóságot.”

„A Hitleri Németország fellépésében és annak folyományaképpen Észak-
Magyarország egy részének, Kárpátaljának és Észak-Erdélynek a visszatér-
ésében a vérig sértett magyarság történelmi igazság feszítő erejének a
jelét látta, amely a trianoni igazságtalanságot részben jóvátette.”

„Az említett országrészek visszatérése olyan örömet váltott ki a ma-
gyarság lelkében, hogy furkósbottal verte volna szét azt a magyar kor-
mányt, amely ezekről a területekről lemondott volna, vagy azokat nem
fogadta volna el.”

Válaszom közben a Bizottság tagjainak haragos arcvonásai fokoza-
tan eltűntek. Az elnök felfüggesztette a kihallgatást és falatozó szünet-
tet engedélyezett, amire már engem is meghívtak.

Az ötórás kihallgatás után egyideig még beszélgettem a Bizottság egy-
ik tagjával, azután visszatértem fogolytársaimhoz, akik a kihallgatás ide-
je alatt izgult várakozásban voltak. Nagy örömmel, óvációval fogadtak,
mert közben tolmácsom röviden elbeszélte a kihallgatás fontosabb jele-
neteit. „Roppant nagy szolgálatot tettél szegény Hazánknak” — mon-
dották — „ennek biztosan meglesz a hatása”. Sajnos, csalódtunk mind-
annyian: Trianonra még csak rádupláztak a II. Super-Trianonra. De mi,
magyarok, emlékezünk, nem feledünk és hiszünk abban, hogy az utódok
egyszer jóváteszik azt, amit az elődök ellenünk vétettek!

ÜZEN A SZERETET SZOLGÁLAT!

Ez nem egy új szervezet, mert pontosan olyan idős, mint a MKCSBK.
Csupán azért adtam neki ezt a címet, mert így talán barátságosabban,
melegebben, a szívhez és lélekhez közelebb állónak, simulékonyabbnak
hangzik, mint a „Központi Segélyalap”, vagy ahogy a B.L.-ben találjuk,
egyszerűen csak „Segélyalap”. Ez alatt a fejezet alatt találjuk meg, a
Központi Segélyalapra, közvetlen Segélyezésekre, vagy jótékony célra
küldött adományokat.

Ezért sok bajtárs nem is tud róla, hogy létezik és ténylegesen műkö-
dik egy olyan Központi Segélyalap, melynek az a feladata, hogy a világ
minden részében, de különösen otthon élő és segélyezésre szoruló baj-
társak, özvegyek és árvák címét tartsuk nyilván, s segélyezésükről köz-
pontiasan gondoskodunk. Ilyenek, akik idős korukra, börtönökben, in-
ternáló táborokban szerzett betegségeik miatt váltak munkaképtelenek-
ké, vagy ezek özvegyei és árvái, akiknek a létfenntartáshoz szükséges mini-
mum sincs meg. Ugyanakkor ha őszintén bevalljuk, mi akik a nyugati vi-
lágban élünk, minden földi jóban dűskálunk.

Központi nyilvántartásunkban közel 100 segélyezésre szoruló bajtárs-
nak, vagy özvegyek címe szerepel. De ez a szám levelezések és üzenetek
útján állandóan növekszik.

Sajnos ebből a Központi Segélyalaphoz, csoportjaink, vagy egyes baj-
társak nagylelkű adományaikból, csak 17 legjobban rászoruló bajtárs-
nak, vagy bajtársak özvegyeinek tudtunk egy kis Karácsonyi segélyt nyúj-
tani. Ezek közül egy Németországban, egy Ausztriában, egy Franciaor-
szágban, míg a többi Magyarországon szenved és küzd az étellel.

Ahogy a közvetlen segélyezésekből és különböző jótékonycéllra adott ado-
mányok összegéből kitűnik, mind az egyes csoportok, mind a bajtársak
többsége kiveszik részüket az áldozat vállalásból. De sajnos így fordult
elő az az igazságtalanság és méltánytalanság is, hogy egyes rászoruló
bajtársak, vagy özvegyek 3-4 különböző helyről is részesültek segélyben,
ami részünkről nem képezi és nem is képezheti kifogás tárgyát. Inkább
fájlaljuk, hogy a többiek a legkisebb IKKA csomag ajándékban sem
tudtuk részesíteni, hogy a Szeretet ünnepén csak egy parányi meleget
sugározhattunk volna feléjük.

Hasonló hibák elkerülése végett, mind a csoportok, mind egyes baj-
társak vegyék alaposan fontolóra, mennyivel kívánatosabb lenne, ha a
rászoruló bajtársak, vagy özvegyek segélyezésére szánt, szeretet ado-
mányaikat a Központi Segélyalaphoz küldenék be. Ahonnan azt igazsá-
gosan és méltányosan osztanánk szét a rászorulóknak között.

Most pedig a jószívű adakozó Csoportok és Bajtársak felé, hadd tol-
mácsoljak néhány idézetet, a segélyben részesült, bajtársak, vagy baj-
társak özvegyei, Magyarországról érkezett köszönő leveleiből!

Egy bajtársunk özvegye írja: 81 évemben rengeteget betegeskedem. Nyugdíjat semmit, július 20-óta már táppénzt sem kapok. A küldeményt mindnyájatoknak nagyon hálás szívvel köszönöm. Kívánok nektek nagyon kellemes és boldog ünnepeket. Szentestén gondoljakotok rám, olyan forró szeretettel, amilyennel én imádkozom értetek. Nénétek.

72 éves bajtársunk írja: 36 évi szolgálatom után, semmi nyugdíjat nem kapok. Alkalmi munkából tartom fenn magam és munkaképtelen beteg feleségem. A nyáron súlyos epeműtéten estem át. Több mint egy fél évig nem dolgoztam. Nagy öröm és meglepetés volt számunkra, hogy ilyen nagy szeretettel gondoskodtok rólunk. Hálás szívvel nagyon köszönjük. Hálásak vagyunk Istennek, hogy ilyen szép kellemes Karácsonyt szereztek nekünk. Nektek is kellemes Karácsonyi ünnepet és boldog újévet kívánva, Isten áldását kérjük rátok.

Egy öreg reszketőkézűvel frott, de anyai szívből fakadó aranyos kis levélből: Kedves Fiaim! A küldeményeteket megkaptam. A jó Isten áldjon meg érte mindnyájatokat. Adjon nektek sok olyan örömet, mint Ti szerettek nekem, és sok jó egészséget. Hálás szívvel csókol mindnyájatokat Nénétek.

91 éves, alhdgy. bajtársunk, reszkető kézzel, de még jól olvasható, nagy kerekbetűkkel írja: Nagyon örülök ajándékoknak. Nagyon jó érzés töltött el, mikor megkaptam. Nagyon szépen köszönöm figyelmeségeket. Kívánok kellemes ünnepeket és jó egészséget mindnyájatoknak.

Egy bajtársunk hálás szívé özvegyének leveléből: A kedves ajándékot nagyon köszönöm. Mióta egyedül maradtam, a szeretet hatványozottan jólesik, érezve, ilyen távolság, ennyi idő sem szakítja meg azt az összetartozást, ami bennünket jobban-rosszban összeköt. Isten áldja meg mindnyájukat, minden jót kívánva tiszta szívből az ünnepekre ép úgy, mint hétköznapijaira.

Egy kivégzett bajtársunk özvegyétől és árváitól: Kedves megemlékezésüket, gyermekeimmel együtt hálás szívvel köszönjük. Október 6-án, életem legfájdalmasabb dátumán, lélekben gondoljanak ránk!

Nem folytathatom tovább, mert egész Bajtársi Levelet be lehetne tölteni, ezekkel a hálás szívé köszönő levelek tartalmával. De azt hiszem ezen néhány idézet tolmácsolása, elegendő ahhoz, hogy minden bajtársunk megértse a szavak mögött és a sorok között elrejtett, kétségbeesés hangját, a sok gondot, bánatot és fájdalmat.

Kedves Bajtársak! Csak egy pillanatra gondolkozzunk el felette, hogyha minden bajtársunk, Isten ingyen ajándékából havonta csak 1-2 dollárt adományozna erre a szeretet szolgálatra, ami nem jelent többet, mint annak idején a templomajtóban álló koldus kalapjába csusztatott pár fillér. Mennyi tenger könnyet törölhetnénk le, és mennyi elnémított, megfagyott ajakra tudnánk egy kis hálamosolyt varázsolni.

Szeretettel kérem Csoportjainkat és minden egyes bajtársunkat, segítsenek nekünk segíteni, rászoruló bajtársainkat, bajtársaink özvegyeit

és árváit! Nem csak annak ismeretében, hogy „Jobb adni, mint kapni”, hanem azon bibliai idézettel, hogy „a jókedvű adakozót szereti és gazdagon megáldja a jóságos Isten”!

Ezeket üzeni a Szeretet Szolgálat 1970. küszöbéről, minden megértő és jószívű bajtárs felé.

v... k... n... v. törm

A Központi Segélyalap kezelője, a Vezetőség tagja.

KANÁSZ TITOK...

A Néphadsereg egyik alakulata kiment a lőtérre céllövészetet tartani. Mielőtt a honvéd bajtárs felfeküdt volna a löpadra, az őrmester bajtárs alaposan kioktatta a lövést illetően.

A honv. bajtárs elhelyezkedett a löpadon, gondosan célzott és lőtt. A jelzők jelezték, hogy nincs találat. Másodszor is lő és újra nincs találat, harmadszor is lő és nincs találat. Az őrm. bajtárs megkérdezi: Mondja bajtárs, hogy csinálta ezt? No, mondja az őrm. adja ide a puskát, majd én megmutatom, hogy kell célba találni: azzal lövésre emeli a puskát, céloz, lő és kintről jelzik, hogy nincs találat. Újra céloz és lő és újra nincs találat, harmadszor is lő és harmadszor sincs találat.

Végignézte ezt a pk., az őrnagy bajtárs is: odamegy az őrm. bajtárs-hoz és mondja neki, hogy mondja őrm bajtárs hogy csinálta ezt? Adja ide nekem azt a puskát, majd én megmutatom magának, hogy kell célba találni:

Felemeli a puskát céloz és lő, a jelzők jelezik, hogy nincs találat, másodszor is lő és másodszor sincs találat, harmadszor is lő és újra nincs találat. Megcsóválja a fejét és leteszi a puskát.

Az egész jelenetet végignézte egy kanász, ki a közelben legettette a disznókat. Oda megy az őrmagyhoz és kérte, hogy adják neki oda a puskát, hogy próbálja meg ő is. Ugyan mondja neki az őrnagy fölényesen, ha én nem találtam, talán maga talál? De a kanász addig kérte az őrmagyot, míg végül mondta az őrm. bajtársnak, hogy adja neki oda a puskát úgy se talál.

A kanász megfogja félkézzel a puskát, nem is céloz, csak lő. Kintről jelzik, hogy 10-es találat, másodszor is lő, újra 10-es, harmadszor is lő és harmadszor is 10-es. Az őrnagy csodálkozik és megkérdezi a kanászt, árulja el nekem öregem, hogy hogy csinálta ezt?, mire a kanász felelte: Nem lehet őrnagy úr, kanász titok.

Az őrnagy oldalát szörnyen fúrta a dolog és amikor senki nem volt közelben, odament a kanászhoz és mondta neki: öregem árulja el nekem azt

a titkot a lövést illetően, nekem elárulhatja, mondta az őrnagy, mert a háború előtt én is kanász voltam:

Mire megszólal a kanász:

Itt a titok őrnagy úr: mert a háború előtt én meg őrnagy voltam!

(Hazai vice)

Beküldte: vitéz Szendi József őrm.

CSENDŐRSORTÚZ?

(Kivonat a „Kanadai Magyarság”-ból)

A magyarországi kommunista újságok hetek óta műlelkességgel és lihegve elevenítik fel az 1918 évi „őszirózsás forradalom” eseményeit. A színhely Budapest, ahol az akkori kormányzat természetesen rendet akart tartani. Minden kormányzat ezt cselekedte azelőtt is, azóta is. Az uralmon lévő kormányok soha nem szerették, ma sem szeretik az ellenük feszülő népakaratot. Védelmükre — végső szükség esetén — belelövetnek a lázadó és romboló tömegbe. 1918. október 28-án este fél 10 órakor is belelövettek. Három ember meghalt, ötvenen megsebesültek.

Az áldozatok ártatlanok voltak. Ma, ötven esztendő után is feléjük fordul a részvétünk. Nem jajgatva és kezeinket tördelve, mint a kommunisták teszik. Humanista gondolkodásunk árad feléjük és nem krokodilus könnyekkel demonstrálunk olyan emberek miatt, akik azóta amúgy is meghaltak volna. Persze sirathatnák az 1956 évi forradalom és szabadságharc 30.000 magyar áldozatát is, de feléjük nincsen egyetlen szavuk. Mintha nem is lettek volna.

Miért a jajveszékelés az ötven esztendővel ezelőtt agyonlőtt három emberért? A kommunista újságok azonnal megadják a választ: „A bakák megtagadták a fegyverhasználatot, a csendőrök azonban lőttek!” A csendőrökön akarnak ütni, holott nem a csendőrök lőttek, hanem a rendőrség.

Szó se róla, hiba volt a csendőröket olyan politikai célokra felhasználni, amelyek ellenkeztek a hivatásukkal, de azért nem lehet mindent a csendőrök nyakába varrni. Az egykori Lenin-fiúkról, az ávosokról és egyéb terroristákról összehasonlíthatatlanul több rosszat elmondhatnánk. A csendőrök nem akasztottak és nem lőttek tarkón senkit, nem „kezelték” gázkamrákat és nem lopták el az áldozatok szegényes motyóit.

A csendőrök katonák voltak, a világ legjobb és testületükre büszke katonái, akik rendet tartottak. De még milyen rendet! Igaz, kemények voltak. Olyan kemények, hogy még a ma élő öregek is a pokolba tudnák kergetni Kádár János egész pereputtyát. És még csak meg sem kottyanna nekik...

Bognár József

ODA VÁGYOK...

A Kárpátok koszorúzta ékes rónaságon,
Szebben dalol a pacsirta, édesebb az álom.
Ragyogóbb a napsugár is a virágos réten,
Még a csillag is fényesebb, fent a magyar égen!

Illatosabb a virága a vén akácfának,
Szelídebb a hívószava: templom harangjának.
Holdvilágos nyári estén, a szellő is lágyabb,
Igazabb a szív szerelme, a bánat halványabb.

A mennyei paradicsom lehet különb nála,
De a Földön legszebb hely a Duna, Tisza tája!
Még a föld is puhább, könnyebb sírhand mély ölében...
Ott szeretnék megpihenni: áldott magyar földben.

Bodó Antal

BAJTÁRS NE FELEDD:

A m. kir. Csendőrség létszáma 1944 nyarán 22.000 fő volt.

A csendőrség felügyelője adatai szerint 1945. március 15-én a testület létszáma 11.000 főre apadt, a többi elesett, vagy eltűnt a frontokon.

1945 és 1949 között a hazai kommunista rendszer a szovjet csapatok támogatásával 5.000 csendőrt végeztetett ki „háborús és népellenes bűnök” vádjával.

1971-ben hozzávetőlegesen 3.000 csendőr bajtársunk él az Óhazában és az elszakított területeken. 3.000 szerencsétlen Bajtársunk 25 évi és életfogytiglani kényszermunkára ítélve reménytelenül tengeti életét a Szovjetunióban.

A m. kir. Csendőrség szabályzataink által előírt feladatát, törvényes kormányaink rendeletét és esküvel vállalt kötelességeit hűséggel teljesítette a háború végéig. Helytállásunkért megkaptuk a fenti „jutalmat”.

Az emigrációban 1.100 csendőr él három világrész 40 országában, vagy államában.

Ez az ezerszáz fő, hajdani Testületünk 5 százaléka ápolja az elpusztított m. kir. Csendőrség szolgálati ideáljait, őrzi a csendőr szellemet, tartja az összeköttetést a Bajtársi Levél és az Egyesületi Értesítő útján, évi 200 IKKA csomaggal segíti az óhazában élő idős, beteg bajtársak, csendőr özvegyek és árvák sokaságát.

Ez az 5 százalék küzd megalkuvás nélkül a sárbataposott kakastoll

becsületéért, Magyarország felszabadulásáért, vállalva a többi nemzeti szellemű szervezeteinkkel, keresztény Egyházainkkal.

Ez a munka az elnémitott Otthon nevében szent kötelességünk!

Ezért alakult, ezért él emigráns szervezetünk: a MKCSBK!

Bajtárs, maradj továbbra is az Otthon, a szenvedő, megalázott, szét-tépett Szülőhaza áldozatos szolgája az emigrációban!

Az emigráns csendőr a külföldön élő magyarság élethossziglani önkéntes járőrvezetője!

Híven-Becsülettel-Vitézül! A Hazáért Mindhalálig!

**vitéz Kövendy Károly szds.
ügyvezető elnök, laktanya parancsnok.**

Üzenet emigráns ifjúságunkhoz

1968-at írunk s egyre inkább érezzük a fáradságot. Életünk leszálló ágán tartunk s elfáradtunk a megállás nélküli harcban. A szülőföldjét szerető s azért életét számtalanszor kockáztató magyar nemzeti emigráció a második világháború befejezése óta sem hagyta abba a harcot. Szétszóródtunk 3 világrész 40 országába, mégis összetartunk. Megszerveztük magyar nemzeti szervezeteinket, tiszteletben tartjuk új hazáink

Kanadai kir. főhadnagy csendőrfiunk esküvője 1968-ban

törvényeit, magatartásunkkal itt is elismeréseket szereztünk. Mert a magyar hűség és szívünk dobbanásainak fele hálából befogadó új hazáknak szól. De a régit nem felejtettük el s erről nem tehetünk. Mi katonák, csendőrök életünk végéig Magyarorszáért harcolunk!

Új fegyvereink a felvilágosítás, a becsület, az igazság, a kötelességteljesítés s a magyarság tragédiáinak, Nyugat által ismeretlen helyzetének feltárása.

És mi új fegyvereinkkel dolgozunk, kinyitjuk új hazánk felelőseinek szemét, elmondjuk az igazságot, barátokat gyűjtünk s a megtörtént események feltárásával önkéntelen szimpátiát, akciókészséget ébresztünk a nyugatiakban!

Ma már Nyugat tudja, mily szerencsétlen, igazságtalan és felelőtlen békéket kötöttek Magyarországgal, ma már tudják, hogy valakik félrevezették őket.

Az igazság győzedelmeskedése, Magyarország feltámadása jön, feltartóztathatatlanul közeledik, mint történelmi folyamat. Más kiút nincs, vagy maga Nyugat is pusztul! Ma már nincs üres ígérlet, mellébeszélés, falazás. Nyugat válaszüthöz érkezett és a hősi nemzet, a magyarság oldalán áll, vagy bukik!

Mikor e sorokat írom, eszembe jut Budapest ostroma... A szovjet gözhenger, a százszoros túlerő körbefogta hazánk fővárosát, a Duna gyöngyét! Kilenc hónapos kisleányom Gödöllőn, mint kárpátaljai menekült várta, hogy sorsa intézésében valami történjék... A végszükségben szolgálati kocsimon jelentem meg Gödöllőn, bepakoltam a familiát, pályás kisbabámat ölembe tettem, géppisztolyomat cselekvőkész állapotban jobb lábamhoz támasztottam, hűséges gépkocsivezetőm pedig elindult... Csatazaj, bombázás, tüzérségi robajok, géppuskák szüntelen kepelése közben haladtunk Budapest felé. A sötét égen Sztalin gyertyák nappali fényt árasztottak, az út jobb oldalán vérszemű, bekötöttfejű német hadnagy integetett kétségbeesve a sebesültek könyörgésével, vigyük kórházba... Szétbombázott gépkocsik, szekerek, halott katonák hevertek az út szélén...

És mi szerencsésen elérkeztünk Budára, hogy a család néhánynapos pihenés után folytathassa útját a m. kir. 539 sz. Hadikórházhoz, hol feleségem önkéntes vöröskeresztes ápolónői szolgálatot vállalt.

Aztán folyt a harc az összeomlásig. Buda védőserege 52 napos ostrom után kitörést kísérelt meg, amit vérbefojtott az ellenség. A Szent László hadosztály az Ipoly, Garam mentén és más kisalföldi harcok során vérzett el. Egyetlen páncélos hadosztályunk a budai hegyekben semmisült meg. A Hunyadi hadosztály lengyel földön morzsolódott fel. A sietve összetákoltt vegyes honvéd és csendőr egységek a Dunántúlon, a nyugati határ előtt pusztultak el német bajtársaikkal együtt. A szovjet rém előretört, az Atyaisten is mintha ellenünk szegült volna. Egy istenfélő hadsereg sorsára nézve végzetes, ha az ateista ellenség győzedelmeske-

dik! Velünk pedig ez történt! Keresztes hadseregnek képeztük magunkat a bolsevizmus ellen s elbuktunk! Immár egy cél maradt: hazánkat elhagyva és állandó harcban visszavonulva elérni a nyugati csapatokat, akik csak formailag voltak ellenségeink. A visszavonuló m. kir. Honvédség és Csendőrség 90 százaléka szerencsés is volt, nyugati hadifogságba estünk.

Istenem, de keserű volt ez a visszavonulás! Másfélmillió polgári menekült igyekezett nyugatra a szűk alpesi utakon. Egy-egy szerpentinen megállt az oszlop, a végeláthatatlan autó és szekérsor. Visszanéztünk és láttuk az égő magyar falvakat... A „felszabadító” szovjet hadsereg élte világát. Nem tudtunk segíteni, elvérzett, kisszámú, löszernélküli, véres és szakadtruhájú szórványok voltunk... Az oszlop állt s szájról szájra üzenetet küldött a nagy osztrák szerpentinen: — „Református papot kérünk élőre! Féléves kisfiunk meghalt!” — Még ez is! Az ártatlan gyermek megfázott az éjszakai utakon s meghalt... Rögtönzött sírját és öszszetákoltt katonakeresztjét magunk mögött hagytuk... Utóvédharcokat vivó csapatainkat az osztrák lakosság temette el... Köztük számtalan csendőr pihen ma is jeltelen sírban...

Így értünk nyugatra 1945 véres tavaszán!...

S Te magyar Ifjúságunk, nyugatra érkezéskor a visszavonuló hadsereggel...

A várakozás éveiben testvéreitek születtek, hugocskák, öcsikék. A távoli hazában pedig orgiákat élte a bosszú! A szovjetmegszállta országban a kommunizmus háborús bűnösökként irtotta ki a nyugatról kiadott magyar vezető réteget. Három magyar kormány három miniszterelnökét, három kormány minisztereit akasztotta az új rend. A képzett, erkölcsi világrendőben felelősséget vállalt vezető réteget semmisítette meg a bolsevizmus. „Háborús bűnös” tábornokok, tisztek, katonák és csendőrök között futószalagon folyt az akasztás, az agyonlövés... De csak addig, míg Nyugat fel nem ébredt, hogy az a szövetséges rendszer nem szövetséges, hanem a világ legnagyobb veszedelme, a bolsevista kommunizmus!

S ezen felismerés után nyílt ki a kapu, a kivándorlás az óceánon túlra új életet kezdeni a sok milliónyi európai menekültnek...

Eltelt 17 év s a gyerekek ma nyugati diplomát szereznek! Egyre-másra érkeznek a levelek Ausztriától Németországig, Argentínától Kanadáig, száz és száz magyar fiú és leány szerez egyetemi végzettséget. Köztük száz és száz csendőrgyermek végez nyugati egyetemeken és szerez magasképzettségű állást a befogadó országban... Egyikük másikuk új hazája diplomáciájának szolgálatában áll!

Mi magyarok hozzászoktunk, hogy a harcban apáink nyomába lépünk! Egy millió katonát veszítettünk az első világháborúban, 600-ezret a másodikban. Az 1956-os nemzeti felkelésünket az ősi magyar virtus vezette, mikor az ifjúság felkelt elnyomói ellen s a megalázott nemzetet ki akarta vezetni a bolsevizmus szörnyűségeiből, a terrorból, emberi életet

akart a meggyötört hazának... A Szovjet ezt a világraszóló győzelmet is vérbefojtotta! 200.000 magyar menekült hagyta el ismét a hazát, hogy földönfutóként mentse meg pusztá életét...

Túl nagy volt az áldozat, amit a magyarság az ezeréves európai életében Nyugatnak hozott! A honfoglalás utáni nemzet lélekszáma egyenrangú volt a németek, angolok lélekszámával! A római egyház az Árpád-ház öt nagyságát avatta a kereszténység szentjévé...

A magyarságot felére apasztotta a tatárdúlás, majd tizedére a török háborúk 150 éve... 1456-ban hiába rendelte el a pápa a déli harangszót Hunyadi János világraszóló nándorfehérvári győzelmének emlékére! A magyarság hősi áldozatait nem ismerte senki se nyugaton, nem értékeli fajtánk pusztulását, ezek a nemzetek sohase álltak a lét-nemlét határmegyéjén. Nekik a magyar kérdés nem érdekes, ők élnek a mának, a saját egyéni boldogulásuknak...

És most szól igaz szavam Hozzatok, Nyugati magyar Ifjúság! Mi nem azért hoztunk Titeket nyugatra, hogy csak a jólét, az egyéni sikerek érdekeljenek! Mi természetesnek vettük, hogy Ti is magyarok vagytok, azok maradtok és velünk együtt vállaljátok a szellemi harcot Magyarországiért!

Az elnémtott otthon végső segélykiáltása eljutott hozzánk Nyugatra! Pusztulóban van a magyar a Kárpátmedence hajdani Szent István országában. A trianoni butaság, a gyűlöletvezette „béke” szétdarabolta az ezeréves hazát. Négy millió magyar az utódállamokban él. Az államalkotó kultúrnépet, a magyart megfosztották vezetőszeretől. Erdélyben a bocskoros havasi oláh pásztorok kidobják a vonatból a magyarul beszélőket. Északmagyarországon a csehek hazugsága maguknak hirdeti Pozsony és Kassa ősi magyar városait és vidékeit. Délmagyarországon Titó kommunista partizánjai 40.000 magyart irtottak ki s a magyar másodrendű állampolgár saját szülőföldjén! A megcsókított kis országban kommunista kormányzat irtja a keresztény világnézetet, az abortusz rendelettel megakadályozzák a nemzet szaporodását, börtönné változtatták az egykor virágzó ragyogó földet s a magyarság pusztulását, fizikai megsemmisítését határozták el a szlávok javára, természetesen a Szovjetunió parancsára! Ilyen aljas és hitvány világot még nem ért meg a magyarság.

Az otthon jajkiáltása idáig hangzik! A fuldoklók az élet után kiáltanak! A fuldoklók megmentése emberi kötelesség és mi Titeket segítségül hívunk!

És Tinéktek könnyű a helyzetetek! Magyarul beszéltek, de tökéletesen bírtok a befogadó ország nyelvét is! A Ti helyzetetek százszor könnyebb, mint szüleiteknek volt, kik kitaposták Tinéktek ezt a mai valószínűságot! Ti diplomátok birtokában a befogadó ország elitjéhez tartoztok. Hivatásaitokban az új haza szószólóihoz, a vezetőkhöz közel álltok! Tinéktek ki kell nyitni szátokat a magyar érdekekben, bátran, az igazság

és a becsület útján! Fel kell nyitni mégjobban a nyugatiak szemét, hogy mi folyik a Kárpátmedencében!

Benes és Masaryk csehszlovák államelnökök hazugsággal alapítottak országot maguknak. Tinektek nem kell hazudni, csak az igazságot kell kijelenteni: Északmagyarországon, a szlovákok földjén a történelem fo-

Ifj. Seregélyes Márton M. Sc. csendőrfiunk tábortüzi huszártánca

lyamán sohasem éltek csehek! A szlovák és magyar kultúra összeforrt, az ezeréves közös múlt egy néppé forralta őket! A csehek menjenek haza Bohémia és Morávia földjére!

Kárpátalja ősi földjét a keleti támadások ellen a kárpáti bércek ormán egy évezreden át a ruszin és magyar nép védte. Rákóczi népe a Kárpátok nyugati lejtőjén Budapest felé tekint és gyűlöli Moszkvát, vele kapcsolata nem volt.

Keletmagyarország, Erdély őslakossága a magyar és a székely nép! Egy és ugyanazon faj, egy nyelvet beszélnek! Az oláhok a történelem folyamán hegyipásztorként húzódtak az erdélyi hegyekbe, melyet a török veszély fokozott! A románoknak Erdélyben nem volt képzet és tanult rétege, a gyorsan szaporodó hegyipásztorok a békés évszázadok alatt utolérték a magyarság lélekszámát. A Kárpátokon túli románság izgatása

befolyásolta ugyan őket, de hűek voltak a Szent Korona országához. Az 1916-os és az 1944-es román árulás, a szövetségesek hátbatámadása adta nekik jutalmul Erdély földjét. A magyar városok, vasutak, utak kulturális és történelmi területek egy csalárd dáko-román elmélet folytán kerültek a románság birtokába, egy nemzetiségi területből a nyugati butaság alkotott egy másik, de még rosszabb nemzetiségi államot a magyarság rovására.

És a Délvidék? A török 150 éves uralma által kipusztított magyar lakosság ősi földjén csak néhány százezer szerb nemzetiségű menekült élt a túlsúlyban lévő magyar és sváb lakosság mellett. A mesterségesen alakított Jugoszlávia számára magyar területet kellett kihalítani?

Kiáltsátok a nyugatiak szemébe: a fenti új országok alapításakor nem tartottak népszavazást, nem kértezték meg a nép akaratát! Ez a híres nyugati demokrácia?

Igazságot kívánunk Magyarországnak, a magyar kérdésekben a jövőben magyarokat kérdezzenek meg és ne hallgassanak cseh, román és szerb „szakértőkre”!

Népszavazást követelünk az elcsatolt magyar területeken, igazságos választásokon akarjuk tudni, hogy hová akar tartozni a lakosság!

A közép-európai kommunizmus a pusztulás és az összeomlás útjához érkezett. A leigázott népek lázonganak, Moszkva parancsuralmi rendszeré után a szabadság felé áhítoznak! Az úttörők ismét a magyarok voltak, kik 1956-ban véres felkeléssel és bátor harccal megbuktatták a kommunizmust! A felkelést a szovjet tankok ezrei verték le a gyáva nyugat szemeláttára! Hol volt a demokrácia 1956-ban? Miért nem jöttek segíteni, mikor rádióik a harcra és ellenállásra biztatta Veletek egykorú diáktestvéreiteket?

Még tovább folytathatnám, érvek ezreit sorakoztathatnám fel, melyek Timellettetek szólnak! De nem elég a hely! Tanulmányozzátok Wass Albert könyveit, a magyarság igazi történelmével erősítsétek magatokat!

A fáradó harcosok helyére ősi szokás szerint új magyarok állnak, Ti! Új őrségváltás következik: Ti! Kötelességeitek, felelősségeitek óriási!

Az elárvult otthon Töletek vár minden segítséget. Halljátok-e a fuldoklók szavát? Rajtatok áll egy hősi nemzet élete, vagy bukása. Csak a Ti akaratotokon!

A fizikai megsemmisülésből a feltámadás, a nyugati tanult és képzett diplomás új magyarok segítségével az új honfoglalás az igazság, a jog, a becsület segítségével!

Rajtatok áll, hogy a sír felé közeledő szüleitek, az óhazában élő fajtátok millióiért megtesztek-e mindent, vagy nem!

Rajtatok áll, hogy a nemzet millióinak könnyes szemű köszönete, vagy a Nyugat pusztulását s velük a Ti megsemmisüléseteket fenyegető szennyves vörös áradat győzelme az örökségtek!

„Magyarnak lenni nehéz, de lehet!” — mondotta gróf Teleki Pál.

Hiszem, hogy ifjúságunk Nyugaton is ősei nyomában győzelmes marad!

Előre, Magyar Ifjúságunk a történelmi Magyarországért!
1968 tavaszán...

Apáitok nevében:

Kövendy Károly

(Megjegyzés: Csendőr ifjúságunk világszerte kiváló előmenetelt tanúsít az iskolákban, zöme egyetemet végez, sok doktorátust szerez. Aránylagosan igen sokan kapnak különféle magas állami ösztöndíjakat. Ifjúságunk büszkeségünk!)

KAKASTOLLASOK

(Hajas István verse)

Hol vagy hajdani nappalunk,
Szép álmú éjszakánk?
Hová lett tollas sereged
Szabad magyar hazánk?
Békéd őrzői nincsenek
Falvak s kisvárosok,
Csillagok útján tartanak
A Kakastollasok!

Akácos országutakon
Járőrök nincsenek,
Tömegsíroknak hőseként
Békélten fekszenek.
Ők védtek Téged nemzetem
Végsőkig, mint sasok,
Oltárodért véreztek el
A Kakastollasok!

Új hajnalunk, ha felvirradsz,
Ragyogd be sírjukat!
Harmatozd Ég álmuk felett
A vadvirágokat!
Emléküket vigyék tovább
Az ifjú harcosok,
Hadd álmodják a szebb jövőt
A Kakastollasok!

Kövendy Károly fhdgy felvétele 1942-ben a Kárpátokban

Varga Lajos tőrnm

Akik eltávoztak sorainkból:

Az emlékezés koszorúja

Folkusházy Lajos altbgy

**Vitéz Temesvári Endre vőrgy
Vitéz Szilasy László ezredes**

Csendőr temetés nyugaton...

Árva csendőr gyerekek...

Csendőrzászló avatás Franciaországban

Emléktábla Buenos Airesben

Meghajlik a Sydney-i Csendőrzászló Ausztráliában a hősök keresztje előtt

A könyvben szereplő élményleírások egybehangzók a m. kir. Csendőrség következő utasításaival és szabályzataival:

1. Szolgálati Szabályzat, A—32, a, Budapest, 1932.
2. Szervezeti és Szolgálati Utasítás a M. Kir. Csendőrség számára, Cs.—1, 1941.
3. A Magyar Büntetőjog Gyakorlati Kézikönyve a M. Kir. Csendőrség számára, I. kötet: A büntettekről és vétségekről, Budapest, 1937, II. kötet: A bünvádi eljárás, Budapest, 1940, III. kötet: Kihágások, Budapest, 1941.
4. A Katonai Büntetőtörvénykönyv, D—3, Budapest, 1940.
5. Bűnügyi Nyomozástan, Budapest, 1936.
6. Utasítás A M. Kir. Csendőrség Nyomozó Alakulatai Számára, Cs—4, Budapest, 1930.
7. Tábori Rendészet, Budapest, 1944.

A fenti könyvek megtekinthetők az emigráns M. Kir. Csendőr Múzeumban és Levéltárban; érdeklődők írjanak: P.O. Box 335, Etobicoke, Ontario, Canada. „MKCSBK” Hungarian Veterans.

A fényképeket Kövendy Károly gyűjtötte össze magán és bajtársi albumokból.

Néhány háborús fényképet a Délamerikában megjelent „LA SEGUNDA GUERRA MUNDIAL” c. képes kiadványból vettünk át. Egy térkép-vázlatot és egy avatási képet a „HADAK ÚTJÁN”-ból közöltünk.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Amen.